

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai pricinami naudojantis šiame dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B****TARYBOS DIREKTYVA 92/43/EEB**

1992 m. gegužės 21 d.

dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos

(OL L 206, 1992 7 22, p. 7)

iš dalies keičiama:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u>	1997 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 97/62/EB	L 305	42	1997 11 8
► <u>M2</u>	2003 m. rugsėjo 29 d. Europos Parlamento ir tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1882/2003	L 284	1	2003 10 31
► <u>M3</u>	2006 m. lapkričio 20 d. Tarybos direktyva 2006/105/EB	L 363	368	2006 12 20
► <u>M4</u>	2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/17/ES	L 158	193	2013 6 10

iš dalies keičiama:

► <u>A1</u>	Austrijos, Švedijos ir Suomijos stojimo aktas	C 241	21	1994 8 29
► <u>A2</u>	Aktas dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų	L 236	33	2003 9 23

pataisyta:

- **C1** Klaidų ištaisymas, OL L 81, 2015 3 26, p. 5 (92/43/EEB)

▼B**TARYBOS DIREKTYVA 92/43/EEB**

1992 m. gegužės 21 d.

dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos

Apibrėžimai*1 straipsnis*

Šioje direktyvoje:

- a) *apsauga* reiškia visumą priemonių, reikalingų palaikyti ar atstatyti natūralias buveines ir laukinių faunos ir floros rūšių populiacijas iki palankios būklės, kaip apibrėžta e ir i punktuose;
- b) *natūrali buveinė* reiškia sausumos arba vandens plotus su jiems būdingais geografiniais, abiotiniais ir biotiniais, visiškai natūraliais ar pusiau natūraliais požymiais;
- c) *Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipai* reiškia tokius buveinių tipus, kurie 2 straipsnyje nurodytoje teritorijoje:
- i) gali išnykti savo natūralaus paplitimo areale;
- arba
- ii) yra paplitę nedideliame areale dėl jų regresijos arba dėl jiems būdingo riboto paplitimo arealo;
- arba
- iii) yra išskirtiniai pavyzdžiai, nes turi vieno ar kelių iš 9 biogeografinių regionų (alpinio, atlantinio, Juodosios jūros, borealinio, kontinentinio, Makaronezijos, Viduržemio jūros, panoninio ir stepinio) tipinius bruožus.

▼M3**▼B**

Tokie buveinių tipai yra arba gali būti įrašyti į I priedą;

- d) *prioritetiniai natūralių buveinių tipai* reiškia natūralių buveinių tipus, kuriems gresia išnykimo pavojus, kurie yra aptinkami 2 straipsnyje nurodytoje teritorijoje ir už kurių apsaugą Bendrija yra ypač atsakinga, atsižvelgiant į jų natūralaus paplitimo arealo dalį, patenkančią į 2 straipsnyje nurodytą teritoriją; I priede šie prioritetiniai natūralių buveinių tipai yra pažymėti žvaigždute (*);

▼B

- e) *natūralios buveinės apsaugos būklė* reiškia poveikių natūralioms buveinėms irjoms tipiškomis rūšims visumą, kuri gali turėti ilgalaikį poveikį jų natūraliam paplitimui, struktūrai ir funkcijoms bei joms tipiškų rūšių ilgalaikiam išlikimui 2 straipsnyje nurodytoje teritorijoje.

▼C1

Natūralios buveinės apsaugos būklė laikoma „palankia“, kai:

▼B

- jos natūralus paplitimo arealas ir jos padengiami plotai tame areale yra stabilūs arba didėja, ir
  - egzistuoja ir tikėtina, kad ateityje neišnyks jos ilgalaikiam palaikymui būtina specifinė struktūra ir funkcijos,
  - jai tipiškų rūšių apsaugos būklė yra gera pagal i punkte pateiktą apibrėžimą;
- f) *rūšies buveinė* — tai specifiniais abiotiniais ir biotiniais veiksniais pasižyminti aplinka, kurioje rūšis gyvena bet kuriuo savo biologinio ciklo etapu;
- g) *Bendrijos svarbos rūšys* — tai 2 straipsnyje apibrėžtoje teritorijoje egzistuojančios rūšys, kurios:
- i) yra nykstančios, išskyrus rūšis, kurių natūralaus paplitimo arealas siekia tos teritorijos pakraštį ir kurioms negresia išnykimas ar kurios nėra pažeidžiamos vakarų Palearktikos regione;
  - ii) yra pažeidžiamos, t. y. manoma, kad netolimoje ateityje jos gali būti perkeltos į nykstančiųjų kategoriją, jei ir toliau veiks tai lemiantys veiksniai;
  - iii) yra retos, t. y. rūšys, kurių mažos populiacijos šiuo metu nėra nykstančios ar pažeidžiamos, bet yra pavojus, kad jos gali tokiomis tapti; rūšys gyvena mažose geografinėse teritorijose arba yra retai išsidėsčiusios didesnėje teritorijoje;
  - iv) yra endeminės ir reikalauja išskirtinio dėmesio dėl specifinio jų natūralios buveinės pobūdžio ir (arba) dėl jų naudojimo galimo poveikio jų buveinei ir (arba) jų apsaugos būklei.
- Tokios rūšys yra arba gali būti įtrauktos į II ir (arba) IV ar V priedus;
- h) *prioritetinės rūšys* reiškia g punkto i papunktyje nurodytas rūšis, už kurių apsaugą Bendrija yra ypač atsakinga, atsižvelgiant į jų natūralaus paplitimo arealo dalį, patenkančią į 2 straipsnyje nurodytą teritoriją; šios prioritetinės rūšys II priede yra pažymėtos žvaigždute (*);

▼ B

- i) *rūšies apsaugos būklė* reiškia atitinkamą rūšį veikiančių poveikių visumą, kuri gali turėti ilgalaikį poveikį jos populiacijos paplitimui ir gausumui 2 straipsnyje nurodytoje teritorijoje;

▼ C1

Rūšies apsaugos būklė laikoma „palankia“, kai:

▼ B

— atitinkamos rūšies populiacijos pokyčių duomenys rodo, kad ji pati pajėgi ilgą laiką išlikti kaip gyvybingas jos natūraliosios buveinės komponentas, ir

— rūšies natūralaus paplitimo arealas nemažėja ir nėra tikėtina, kad bus sumažintas ateityje, ir

— yra ir tikriausiai bus pakankamai didelė buveinė, kurioje jos populiacija galės išlikti ilgą laiką;

- j) *teritorija* reiškia geografiškai apibrėžtą plotą, kurio ribos yra aiškiai nustatytos;

▼ C1

- k) *Bendrijos svarbos teritorija* reiškia teritoriją, kuri biogeografiniame regione ar regionuose, kuriems ji priklauso, yra svarbi tuo, kad padeda išlaikyti ar atstatyti I priede nurodyto natūralių buveinių tipo ar į II priedą įrašytos rūšies palankią apsaugos būklę, bei taip pat gali būti svarbi 3 straipsnyje nurodyto Natura 2000 tinklo vientisumui ir (arba) yra svarbi palaikant biologinę įvairovę atitinkamame biogeografiniame regione ar regionuose.

▼ B

Dideliuose plotuose paplitusių gyvūnų rūšių atveju Bendrijos svarbos teritorijos atitinka šių rūšių natūralaus paplitimo areale esančias vietas, kuriose yra jų gyvenimui ir dauginimuisi būtini fiziniai ar biologiniai veiksniai;

▼ C1

- l) *speciali saugoma teritorija* — tai Bendrijos svarbos teritorija, kurią valstybės narės įsteigė įstatymu, administraciniu aktu ir (arba) sutartimi ir kurioje yra taikomos būtinos apsaugos priemonės, skirtos palaikyti ar atstatyti natūralių buveinių ir (ar) rūšių, kurioms teritorija yra įsteigta, palankią apsaugos būklę bei populiacijas;

▼ B

- m) *egzempliorius* reiškia bet kurią į IV ir V priedus įtrauktos rūšies gyvą arba negyvą gyvūną ar augalą, bet kurią jo dalį ar išvestinį produktą, taip pat bet kokias kitas prekes, kurios pagal dokumentus, pakuotę, žymėjimą ar etiketę arba kitas aplinkybes yra tų rūšių gyvūnų ar augalų dalys ar išvestiniai produktai;

- n) *komitetas* reiškia pagal 20 straipsnį įkurtą komitetą.

▼B*2 straipsnis*

1. Šios direktyvos tikslas — padėti užtikrinti biologinę įvairovę, apsaugant natūralias buveines ir laukinę fauną bei florą europinėje valstybių narių, kurioms taikoma Sutartis, teritorijoje.

▼C1

2. Priemonės, kurių imamasi pagal šią direktyvą, turi palaikyti ar atstatyti palankią Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros rūšių apsaugos būklę.

▼B

3. Taikant priemones pagal šią direktyvą, atsižvelgiama į ekonominius, socialinius ir kultūrinius reikalavimus bei regionines ir vietines charakteristikas.

Natūralių buveinių ir rūšių buveinių apsauga*3 straipsnis***▼C1**

1. Natura 2000 pavadinimu kuriamas vieningas specialių saugomų teritorijų Europos ekologinis tinklas. Šis tinklas, sudarytas iš teritorijų, kuriose yra į I priedą įrašyti natūralių buveinių tipai ir į II priedą įrašytų rūšių buveinės, sudaro galimybę palaikyti, o kur reikia ir atstatyti iki palankios apsaugos būklės natūralių buveinių tipus ir rūšių buveines jų natūraliame paplitimo areale.

▼B

Į Natura 2000 tinklą įeina specialios apsaugos teritorijos, kurias valstybės narės klasifikuoja pagal Direktyvą 79/409/EEB.

2. Kuriant Natura 2000 tinklą, visos valstybės narės prisideda atsižvelgiant į tai, kokią dalį jų teritorijoje užima šio straipsnio 1 dalyje nurodyti natūralių buveinių tipai ir rūšių buveinės. Šiuo tikslu kiekviena valstybė narė pagal 4 straipsnį steigia specialias saugomas teritorijas, atsižvelgdama į 1 dalyje išdėstytus tikslus.

3. Jei valstybės narės mano esant reikalinga, jos stengiasi pagerinti Natura 2000 tinklo ekologinį vientisumą palaikydamos, o kur reikia — sukurdamos kraštovaizdžio elementus, kurie yra labai svarbūs laukinei faunai ir florai, kaip nurodyta 10 straipsnyje.

4 straipsnis

1. Remdamasi III priede (1 etapas) išdėstytais kriterijais ir atitinkama moksline informacija, kiekviena valstybė narė siūlo teritorijų sąrašą, nurodydama, kurie jos teritorijoje vietiniai I priedo natūralių buveinių tipai ir kurios II priedo rūšys aptinkamos tose teritorijose. Dideliuose arealuose paplitusių gyvūnų rūšių atveju tokios teritorijos atitinka šių rūšių natūralaus paplitimo areale esančias vietas, kuriose egzistuoja jų

▼ B

gyvenimui ir veisimuisi svarbūs fiziniai ar biologiniai veiksniai. Didečiuose arealuose paplitusių vandens gyvūnų rūšių atveju tokios teritorijos siūlomos tik ten, kur yra aiškiai identifikuojamas plotas, kuriame yra jų gyvybei ir veisimuisi būtini fiziniai ir biologiniai veiksniai. Prireikus valstybės narės siūlo pakoreguoti sąrašą atsižvelgiant į 11 straipsnyje nurodytų stebėjimų rezultatus.

Per trejus metus nuo šios direktyvos paskelbimo sąrašas kartu su informacija apie kiekvieną teritoriją perduodamas Komisijai. Tokią informaciją sudaro teritorijos žemėlapis, jos pavadinimas, lokalizacija, plotas ir duomenys, gauti taikant III priede (1 etapas) nurodytus kriterijus; ji pateikiama Komisijos nustatyta forma, 21 straipsnyje nurodyta tvarka.

2. Remdamasi III priede (2 etapas) nustatytais kriterijais, kiekvienam iš ►**M3** devynių ◀ 1 straipsnio c punkto iii papunktyje nurodytų biogeografinių regionų ir visai 2 straipsnio 1 dalyje nurodytai teritorijai Komisija, susitarusi su kiekviena valstybe nare pagal jų pateiktus sąrašus sudaro Bendrijos svarbos teritorijų sąrašo projektą, paremtą valstybių narių sąrašais, nurodančiais tas teritorijas, kuriose yra vienas ar daugiau natūralių buveinių tipų ar prioritetinių rūšių.

Valstybės narės, kurių teritorijos su jose aptinkamais vienu ar daugiau prioritetiniais natūralių buveinių tipais ar prioritetinėmis rūšimis sudaro daugiau negu 5 % jų nacionalinės teritorijos, gali, susitarusios su Komisija, prašyti, kad III priede (2 etapas) išvardyti kriterijai, parenkant visas Bendrijos svarbos teritorijas jų teritorijoje, būtų taikomi lanksčiau.

Atrinktų Bendrijos svarbos teritorijų sąrašą, nurodant teritorijas, kuriose yra vienas ar daugiau prioritetinių natūralių buveinių tipų ar prioritetinių rūšių, Komisija tvirtina 21 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas sąrašas sudaromas per šešerius metus nuo šios direktyvos paskelbimo.

▼ C1

4. Jei, laikantis 2 dalyje nustatytos tvarkos, yra patvirtinama Bendrijos svarbos teritorija, atitinkama valstybė narė turi kaip galima greičiau, bet ne vėliau kaip per šešerius metus, toje teritorijoje įsteigia specialią saugomą teritoriją, nustatydamą prioritetus, atsižvelgdama į teritorijos svarbą palaikant ar atstatant I priede išvardytų natūralių buveinių tipų arba II priede išvardytų rūšių palankią apsaugos būklę bei užtikrinant Natura 2000 tinklo vientisumą, taip pat atsižvelgdama į toms vietovėms gresiantį degradavimą ar sunaikinimą.

▼B

5. Teritoriją įtraukus į 2 dalies trečiojoje pastraipoje minimą sąrašą, jai pradedamos taikyti 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys.

5 straipsnis

1. Išskirtiniais atvejais, kai Komisija nustato, kad 4 straipsnio 1 dalyje minimame sąraše nėra paminėta teritorija, kurioje aptinkamas prioritetingas natūralių buveinių tipas ar prioritetinga rūšis, kuri, remiantis atitinkama ir patikima moksline informacija, yra svarbi to prioritetingo natūralių buveinių tipo palaikymui arba prioritetingos rūšies išlikimui, pradedamos dvišalės Komisijos ir atitinkamos valstybės narės konsultacijos, kad būtų galima palyginti abiejų šalių naudojamus mokslinių tyrimų duomenis.

2. Jei pasibaigus konsultacijoms, kurios gali tęstis ne ilgiau kaip 6 mėnesius, ginčas lieka neišspręstas, Komisija pateikia Tarybai pasiūlymą tokią teritoriją priskirti prie Bendrijos svarbos teritorijų.

3. Gavusi tokį pasiūlymą, Taryba per tris mėnesius vienbalsiai priima sprendimą.

4. Konsultacijų metu ir laukiant Tarybos sprendimo, nagrinėjamai teritorijai galioja 6 straipsnio 2 dalis.

6 straipsnis

1. Specialioms saugomoms teritorijoms valstybės narės nustato būtinas apsaugos priemones, tarp jų, jei reikia, atitinkamus tvarkymo planus, parengtus specialiai šioms teritorijoms ar integruotus į kitus plėtros planus, ir atitinkamas įstatymais nustatytas, administracines arba sutartyje numatytas priemones, kurios atitinka teritorijoje esančių į I priedą įtrauktų natūralių buveinių tipų ir į II priedą įtrauktų rūšių ekologinius reikalavimus.

▼C1

2. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, siekdamos specialiose saugomose teritorijose išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, o taip pat rūšių, kurių apsaugai buvo įsteigtos specialios saugomos teritorijos, trikdymo, jei toks trikdymas galėtų būti reikšmingas šios direktyvos tikslų atžvilgiu.

▼B

3. Bet kokiems planams ir projektams, tiesiogiai nesusijusiems arba nebūtinai teritorijos tvarkymui, bet galintiems ją reikšmingai paveikti individualiai arba kartu su kitais planais arba projektais, turi būti atliekamas jų galimo poveikio teritorijai įvertinimas. Atsižvelgiant į poveikio teritorijai įvertinimo išvadas ir remiantis 4 dalies nuostatomis, kompetentingos nacionalinės institucijos pritaria planui ar projektui tik įsitikinusios, kad jis neigiamai nepaveiks nagrinėjamos teritorijos vientisumui ir, jei reikia, išsiaiškinusios plačiosios visuomenės nuomonę.

▼C1

4. Jei, nepaisant poveikio teritorijai neigiamo įvertinimo ir nesant kitų alternatyvių sprendimų, šis planas ar projektas vis dėlto privalo būti įgyvendintas dėl įpareigojančių svarbesnio viešojo intereso priežasčių, tarp jų ir socialinio ar ekonominio pobūdžio, valstybė narė imasi visų kompensacinių priemonių, būtinų bendram Natura 2000 vienišumui apsaugoti. Apie patvirtintas kompensacines priemones ji praneša Komisijai.

▼B

Kai atitinkamoje teritorijoje yra prioritetas natūralių buveinių tipas ir (arba) prioritetas rūšis, vieninteliai argumentai, kuriuos galima pateikti, yra argumentai, susiję su žmonių sveikata ar sauga, su labai svarbiomis aplinkai palankiomis pasekmėmis arba kitomis, Komisijos nuomone, įpareigojančiomis priemonėmis neatsižvelgti į visuomenės interesus.

7 straipsnis

Šios direktyvos 6 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įpareigojimai pakeičia bet kuriuos Direktyvos 79/409/EEB 4 straipsnio 4 dalies pirmajame sakinyje nustatytus įpareigojimus teritorijoms, atrinktoms pagal 4 straipsnio 1 dalį arba panašiai pripažintoms pagal jos 4 straipsnio 2 dalį, nuo šios direktyvos įgyvendinimo datos arba nuo valstybės narės atlikto atrinkimo arba pripažinimo datos pagal Direktyvą 79/409/EEB, jei pastaroji data yra vėlesnė.

8 straipsnis

1. Kartu su savo pasiūlymais dėl teritorijų, tinkamų steigti specialias saugomas teritorijas, kuriose yra aptinkami prioritetai natūralių buveinių tipai ir (arba) prioritetas rūšys, valstybės narės Komisijai atitinkamai siunčia savo apskaičiavimus, koks, jų nuomone, turi būti bendras Bendrijos finansavimas, kad jos galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus pagal 6 straipsnio 1 dalį.

2. Bendrijos svarbos teritorijoms, kurioms prašoma bendro finansavimo, Komisija, susitarusi su kiekviena atitinkama valstybe nare, nustato priemones, kurios yra būtinos atitinkamose teritorijose siekiant palaikyti arba atstatyti prioritetai natūralių buveinių tipų ir prioritetai rūšių gerą apsaugos būklę, ir nurodo toms priemonėms reikalingą išlaidų sumą.

3. Susitarusi su atitinkama valstybe nare ir atsižvelgdama į prioritetai natūralių buveinių tipų ir (arba) prioritetai rūšių koncentraciją valstybės narės teritorijoje bei santykinę naštą dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų priemonių, Komisija įvertina, kokios lėšų sumos, įskaitant finansavimą iš Bendrijos, reikės šioms priemonėms vykdyti.

▼B

4. Pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus vertinimus, atsižvelgdama į esamus atitinkamų Bendrijos dokumentų reglamentuojamus finansavimo šaltinius ir laikydamosi 21 straipsnyje numatytos tvarkos, Komisija patvirtina prioritetinių veiksmų bendrųjų priemonių programą, kurioje būtų numatyti ir finansavimo šaltiniai teritorijai, kai ji yra steigiama pagal 4 straipsnio 4 dalį.

5. Priemonės, kurios dėl išteklių stokos nebuvo įtrauktos į veiksmų programą, ir priemonės, kurioms anksčiau minėtoje veiksmų programoje nebuvo skirta Bendrijos bendro finansavimo arba buvo skirta tik jo dalis, yra svarstomos dar kartą 21 straipsnyje numatyta tvarka, kas dveji metai peržiūrint veiksmų programą, o laukiant tokios veiksmų peržiūros, valstybės narės gali tų priemonių vykdymą atidėti. Peržiūrint veiksmus, jei reikia, atsižvelgiama į naują nagrinėjamos teritorijos situaciją.

6. Teritorijose, kur nuo Bendrijos bendro finansavimo priklausomų priemonių vykdymas yra atidėtas, valstybės narės nesiima jokių naujų priemonių, kurios galėtų pabloginti šių teritorijų būklę.

9 straipsnis

Veikdama 21 straipsnyje numatyta tvarka, Komisija periodiškai peržiūri, koks yra Natura 2000 indėlis siekiant 2 ir 3 straipsniuose numatytų tikslų. Jei, atliekant 11 straipsnyje numatytus stebėjimus, nustatyti natūralūs pokyčiai teikia tam pagrindo, specialią saugomą teritoriją gali būti nuspręsta panaikinti.

10 straipsnis

Valstybės narės stengiasi, kur mano tai esant būtina, savo žemėnaudos planuose bei plėtros politikoje, ir ypač siekdamas pagerinti Natura 2000 tinklo ekologinį vientisumą, skatinti laukinei faunai ir florai svarbių kraštovaizdžio elementų tvarkymą.

Šiems elementams priskiriami tie, kurie dėl savo linijinės ar tęstinės struktūros (upės su savo krantais ar tradicinės laukų ribų žymėjimo sistemos) ar dėl savo jungiamosios funkcijos (kūdros ar maži miškeliai) yra būtini laukinių rūšių migracijai, plitimui ir genetiniams mainams.

11 straipsnis

Valstybės narės vykdo 2 straipsnyje nurodytų natūralių buveinių ir rūšių apsaugos būklės stebėjimą, atkreipdamos ypatingą dėmesį į prioritetinius natūralių buveinių tipus ir prioritetines rūšis.

▼B**Rūšių apsauga***12 straipsnis*

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių sukurti į IV priedo a dalį įrašytų gyvūnų rūšių griežtos apsaugos jų paplitimo areale sistemą, draudžiančią:

- a) bet kokia forma tyčia gaudyti ar žudyti šių rūšių individus gamtoje;
- b) šias rūšis tyčia trikdyti, ypač jų perėjimo, jauniklių auginimo, žiemos miego ir migracijos metu;
- c) tyčia naikinti ar rinkti kiaušinius gamtoje;
- d) pažeisti ar naikinti perėjimo ar poilsio vietas.

2. Valstybės narės draudžia laikyti, transportuoti, parduoti ar mainyti, siūlyti parduoti ar mainyti gamtoje sugautus šių rūšių egzempliorius, išskyrus tuos, kurie teisėtai buvo pagauti prieš įgyvendinant šią direktyvą.

3. Šio straipsnio 1 dalies a ir b punktuose bei 2 dalyje nurodytas draudimas galioja visiems gyvūnų, kuriems šis straipsnis taikomas, gyvenimo etapams.

4. Valstybės narės sukuria į IV priedo a dalį įrašytų gyvūnų rūšių atsitiktinio gaudymo ar žudymo stebėjimo sistemą. Atsižvelgdamos į surinktą informaciją valstybės narės imasi kitų būtinų tyrimo ir apsaugos priemonių, užtikrinančių, kad atsitiktinis gaudymas ar žudymas neturėtų reikšmingos neigiamos įtakos atitinkamoms rūšims.

13 straipsnis

1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių sukurti į IV priedo b dalį įrašytų augalų rūšių griežtos apsaugos sistemą, draudžiančią:

- a) tyčia skinti, rinkti, pjauti, rauti ar naikinti tokius augalus gamtoje jų natūralaus paplitimo vietose;
- b) laikyti, transportuoti, parduoti ar mainyti, siūlyti parduoti ar mainyti iš gamtos paimtus tų rūšių egzempliorius, išskyrus tuos, kurie teisėtai buvo paimti prieš įgyvendinant šią direktyvą.

2. Šio straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodyti draudimai galioja visiems augalų, kuriems šis straipsnis taikomas, biologinio ciklo etapams.

▼B*14 straipsnis***▼C1**

1. Jei, remdamosi 11 straipsnyje numatytais stebėjimais, valstybės narės mano, kad tai yra būtina, jos imasi priemonių užtikrinti, kad į V priedą įrašytų laukinių faunos ir floros rūšių egzempliorių ėmimas iš gamtos ir jų naudojimas nesutrukdytų palaikyti palankią šių rūšių apsaugos būklę.

▼B

2. Kai manoma, kad tokios priemonės yra būtinos, viena iš tokių priemonių yra 11 straipsnyje numatytų stebėjimų tąsa. Tarp tokių priemonių visų pirma galėtų būti:

- taisyklės, reguliuojančios priėjimą prie tam tikros nuosavybės,
- laikinas ar vietinio masto draudimas imti rūšių egzempliorius iš gamtos ir naudoti tam tikras populiacijas,
- tokių egzempliorių ėmimo iš gamtos laikotarpių ir (arba) metodų reguliavimas,
- medžioklės ir žūklės taisyklių taikymas, imant egzempliorius iš gamtos, kuriose atsižvelgiama į tokių populiacijų išsaugojimą,
- rūšių egzempliorių ėmimui iš gamtos būtinų licencijų ar kvotų sistemos sukūrimas,
- rūšių egzempliorių pirkimo, pardavimo, siūlymo pirkti, laikymo ar transportavimo pardavimo tikslais reguliavimas,
- gyvūnų rūšių veisimas nelaisvėje, augalų rūšių dirbtinis dauginimas griežtai kontroliuojamomis sąlygomis, siekiant sumažinti laukinių rūšių ėmimą iš gamtos,
- taikomų priemonių poveikio įvertinimas.

15 straipsnis

Į V priedo a dalį įrašytų laukinės faunos rūšių gaudymo ir (arba) žudymo atžvilgiu ir tais atvejais, kai pagal 16 straipsnį į IV priedo a dalį įrašytų rūšių gaudymui ar žudymui yra taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, valstybės narės uždraudžia naudoti neatrankinius būdus, dėl kurių tokių rūšių populiacijos gali išnykti vietiniu mastu arba būti labai trikdomos, ir ypač drausti:

- a) naudoti VI priedo a dalyje išvardintus gaudymo ir žudymo būdus;
- b) bet kokią gaudymą ar žudymą iš transporto priemonių, nurodytų VI priedo b dalyje.

▼B*16 straipsnis***▼C1**

1. Jei nėra kitos priimtinos alternatyvos, ir nukrypti leidžiančios nuostatos taikymas netrukdo palaikyti atitinkamos rūšies populiacijų palankią apsaugos būklę jų natūralaus paplitimo areale, valstybės narės gali nukrypti nuo 12, 13 ir 14 straipsnių bei 15 straipsnio a ir b punktų:

▼B

- a) siekdamas apsaugoti laukinę fauną ir florą bei išsaugoti natūralias buveines;
- b) siekdamas išvengti didelės žalos, ypač pasėliams, naminiams gyvuliams, miškams, žūklės plotams, vandenims ir kitoms nuosavybės rūšims;

▼C1

c) atsižvelgdamos į visuomenės sveikatą ir saugą arba dėl kitų įpareigojančių svarbesnio viešojo intereso priežasčių, įskaitant socialinio ar ekonominio pobūdžio, į pirminės svarbos gamtinei aplinkai naudingas pasekmes;

▼B

- d) mokslo tiriamojo darbo ir švietimo tikslais, siekiant šių rūšių populiacijų atstatymo ir reintrodukcijos bei dėl šiems tikslams įgyvendinti būtino veisimo, įskaitant dirbtinį augalų dauginimą;
- e) siekdamas griežtai kontroliuojant leisti atrankos būdu ir ribotais kiekiais imti ir laikyti ribotą tam tikrų į IV priedą įrašytų rūšių egzempliorių skaičių, kurį nustato kompetentingos nacionalinės institucijos.

2. Kas dveji metai valstybės narės Komisijai pateikia Komiteto nustatytos formos ataskaitą apie nukrypti leidžiančias nuostatas, taikomas pagal 1 dalį. Gavusi ataskaitą, Komisija ne vėliau kaip per 12 mėnesių Komitetui pateikia savo nuomonę apie tas nukrypti leidžiančias nuostatas ir apie tai praneša Komitetui.

3. Ataskaitose nurodoma:

- a) rūšys, kurioms taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, ir jų taikymo priežastys, nurodant rizikos pobūdį ir, jei tikslinga, atmetas alternatyvas bei naudotus mokslinius duomenis;
- b) leidžiami gyvūnų rūšių gaudymo ar žudymo būdai, priemonės ir metodai bei jų naudojimo priežastys;
- c) aplinkybės, kada ir kur tokios nukrypti leidžiančios nuostatos buvo leista taikyti;
- d) institucija, kuriai suteikti įgaliojimai skelbti ir tikrinti, kad egzistuoja reikalaujamos sąlygos, ir spręsti, kokie būdai, priemonės ar metodai gali būti naudojami, koku mastu ir kokios žinybos gali juos naudoti bei kokie asmenys turi vykdyti šią užduotį;
- e) naudojamos priežiūros priemonės ir gauti rezultatai.

Informavimas

17 straipsnis

1. Pasibaigus 23 straipsnyje nurodytam laikotarpiui, kas šešeri metai valstybės narės pateikia ataskaitą apie taikytą pagal šią direktyvą priemonių įgyvendinimą. Į šią ataskaitą įtraukiama informacija apie 6 straipsnio 1 dalyje nurodytas apsaugos priemones ir tų priemonių poveikio I priedo natūralių buveinių tipų ir II priedo rūšių apsaugos būklei įvertinimas bei pagrindiniai 11 straipsnyje nurodytos priežiūros rezultatai. Pagal Komiteto formą parengta ataskaita pateikiama Komisijai ir turi būti prieinama visuomenei.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų ataskaitų pagrindu Komisija parengia bendrą ataskaitą. Joje atitinkamai įvertinama pasiekta pažanga ir ypač Natura 2000 indėlis siekiant 3 straipsnyje nurodytų tikslų. Ataskaitos dalies, kuri apima tam tikros valstybės narės pateiktą informaciją, projektą Komisija siunčia atitinkamai valstybei patikrinti. Pateikusi galutinę ataskaitos variantą komitetui, Komisija ne vėliau kaip per dvejus metus nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pranešimų gavimo dienos ją oficialiai paskelbia ir pateikia valstybėms narėms, Europos Parlamentui, Tarybai ir Ekonomikos bei socialinių reikalų komitetui.

3. Pagal šią direktyvą įsteigtas teritorijas valstybės narės gali pažymėti ženklais, kuriuos šiam tikslui yra sukūrus komitetas.

Mokslo tiriamieji darbai

18 straipsnis

1. Valstybės narės ir Komisija skatina mokslo tiriamuosius ir mokslinius darbus, atsižvelgdamos į 2 straipsnyje išdėstytus tikslus ir 11 straipsnyje nurodytus įpareigojimus. Jos keičiasi informacija, kad valstybių narių ir Komisijos lygmeniu vykdomi mokslo tiriamieji darbai būtų tinkamai koordinuojami.

2. Išskirtinis dėmesys skiriamas moksliniam darbui, kuris yra būtinas siekiant įgyvendinti 4 ir 10 straipsnius, taip pat yra skatinami valstybių narių bendri mokslo tiriamieji darbai.

Priedų keitimo tvarka

19 straipsnis

Pakeitimus, kurie yra būtini derinant I, II, III, V ir VI priedus su technine ir moksline pažanga, Komisijos siūlymu Taryba priima kvalifikuota balsų dauguma.

▼B

Pakeitimus, kurie yra būtini derinant IV priedą su technine ir moksline pažanga, Komisijos siūlymu Taryba priima vienbalsiai.

Komitetas**▼M2***20 straipsnis*

Komisijai padeda komitetas.

21 straipsnis

1. Kai daroma nuoroda į šį straipsnį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB ⁽¹⁾ 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas terminas yra trys mėnesiai.

2. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

▼B**Papildomos nuostatos***22 straipsnis*

Igyvendindamos šios direktyvos nuostatas, valstybės narės:

- a) ištiria, ar pageidautina reintrodukuoti IV priede nurodytas rūšis, kurios yra vietinės valstybių narių teritorijose, tais atvejais, kai ši priemonė galėtų padėti jų apsaugai, su sąlyga, kad atlikus tokius tyrimus ir atsižvelgus į valstybių narių bei kitų valstybių patirtį, nustatoma, kad tokia rūšių reintrodukcija veiksmingai padeda atstatyti gerą šių rūšių apsaugos būklę, ir su sąlyga, kad tai yra vykdoma tik atitinkamai pasitarus su visuomene;
- b) užtikrina, kad tyčinė bet kurių rūšių, kurios yra nevietinės valstybių narių teritorijose, introdukcija į gamtą būtų reguliuojama taip, kad tai nekenktų natūralioms buveinėms jų natūralaus paplitimo ribose arba laukinei vietinei florai ir faunai, o jei valstybė narė mano, kad tai yra būtina, tokią rūšių introdukciją uždraudžia. Atlikto įvertinimo rezultatai siunčiami komitetui;
- c) skatina švietimą ir informaciją apie poreikį saugoti laukinės faunos ir floros rūšis, jų buveines bei natūralias buveines.

⁽¹⁾ 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/468/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką (OL L 184, 1999 7 17, p. 23).

▼B

Baigiamosios nuostatos

23 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję per dvejus metus nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos, įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.
2. Valstybės narės, priimdamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.
3. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų tekstus.

24 straipsnis

Ši direktyva skiriama valstybėms narėms.

▼ **M4***I PRIEDAS***BENDRIJOS SVARBOS NATŪRALIŲ BUVEINIŲ TIPAI, KURIŲ APSAUGAI BŪTINA STEIGTI SPECIALIAS SAUGOMAS TERITORIJAS****Paiškinimai**

Natūralių buveinių aiškinimo gairės pateiktos „Europos Sąjungos natūralių buveinių aiškinimo vadove“, kurį patvirtino pagal 20 straipsnį įsteigtas komitetas (Natūralių buveinių komitetas) ir kurį paskelbė Europos Komisija (*).

Kodas atitinka Natura 2000 kodą.

Ženklas „*“ reiškia prioritetinius buveinių tipus.

1. PAKRANČIŲ IR DRUSKINGOS BUVEINĖS**11. Atvira jūra ir potvynių zonos**

1110 Smėlėtos pakrantės, kurios visą laiką šiek tiek apsemtos jūros vandens

1120 * Poseidonijų sąžalynai (*Posidonium oceanicae*)

1130 Upių žiotys

1140 Atoslūgio metu neužsemiamos dumblingos ir smėlingos lygumos

1150 * Pakrančių įlankos

1160 Didelės seklios įlankos ir užutekiai

1170 Rifai

1180 Dėl išsiskiriančių dujų susiformavusios povandeninės struktūros

12. Jūros uolos ir skardžiai arba akmenuoti paplūdimiai

1210 Vienamečių augalų bendrijos ant sąnašų

1220 Daugiamečių augalų bendrijos akmenuotuose krantuose

1230 Augalais apaugusios Atlanto ir Baltijos jūros pakrančių uolos

1240 Augalais apaugusios Viduržemio jūros pakrančių uolos su endeminių rūšių *Limonium* spp.

1250 Augalais apaugusios Makaronezijos pakrančių uolos su endeminių rūšių augalais

13. Atlanto pakrančių ir žemyninės druskingos žemapelkės bei druskingos pievos

1310 Salicornia ir kitų vienamečių augalų užimti dumblynai ir smėlynai

1320 Spartina vejos (*Spartinion maritimae*)

1330 Atlantinės druskingos pievos (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)

1340 * Žemyninės druskingos pievos

14. Viduržemio pajūrio srities ir šiltų Atlanto pakrančių druskingos žemapelkės ir druskingos pievos

1410 Viduržemio pajūrio srities pakrančių druskingos pievos (*Juncetalia maritimi*)

1420 Viduržemio pajūrio srities ir šiltų Atlanto pakrančių druskamėgių augalų krūmynai (*Sarcocornetea fruticosi*)

(*) „Europos Sąjungos natūralių buveinių aiškinimo vadovas“, 15/2 EUR redakcija, Natūralių buveinių komiteto patvirtinta 1999 m. spalio 4 d., ir „Europos Sąjungos natūralių buveinių aiškinimo vadovo“ daliniai pakeitimai“ (Hab. 01/11b-rev. 1), Natūralių buveinių komiteto patvirtinti 2002 m. balandžio 24 d. po konsultacijų raštu su Europos Komisijos Aplinkos generaliniu direktoratu;

▼ **M4**

- 1430 Druskamėgių ir azotamėgių augalų krūmynai (*Pegano-Salsoletia*)
15. **Druskingos ir gipsingos žemyninės stepės**
- 1510 * Viduržemio pajūrio srities druskingos stepės (*Limonietalia*)
- 1520 * Iberijos gipsingosios stepės (*Gypsophiletalia*)
- 1530 * Panoninės druskingosios stepės ir druskingosios žemapelkės
16. **Borealinis Baltijos archipelagas, pakrančių ir sausumos kilimo plotai**
- 1610 Baltijos jūros eskerų salos su smėlio, žvirgždo ir uolėtais paplūdimiais bei sublitoralinėmis augalų bendrijomis
- 1620 Borealinės Baltijos jūros salelės ir mažos salos
- 1630 * Borealinės Baltijos jūros pakrančių pievos
- 1640 Borealiniai Baltijos jūros smėlėti paplūdimiai su daugiamečių augalų bendrijomis
- 1650 Siauros borealinės Baltijos jūros įlankos
2. PAKRANČIŲ SMĖLIO KOPOS IR ŽEMYNINĖS KOPOS
21. **Atlanto, Šiaurės jūros ir Baltijos jūros pakrančių kopos**
- 2110 Užuomazginės pustomos kopos
- 2120 Išilgai jūros kranto pustomos kopos, apaugusios *Ammophila arenaria* (baltosios kopos)
- 2130 * Nurimusios pakrančių kopos apaugusios žoliniais augalais (pilkosios kopos)
- 2140 * Kalcio neturinčios nurimusios kopos su *Empetrum nigrum*
- 2150 * Atlanto pakrančių kalcio neturinčios nurimusios kopos (*Calluno-Ulicetea*)
- 2160 Kopos su *Hippophaë rhamnoides*
- 2170 Kopos su *Salix repens* ssp. *argentea* (*Salicion arenariae*)
- 2180 Atlanto, žemyninės ir borealinės srities kopos, apaugusios mišku
- 2190 Drėgni kopų duburiai
- 21A0 Mačeirai (* Airijoje)
22. **Viduržemio jūros pakrančių kopos**
- 2210 Nurimusios paplūdimio kopos su *Crucianellion maritimae* bendrijomis
- 2220 Kopos su *Euphorbia terracina*
- 2230 Kopų žolynai, priklausantys *Malcolmietalia* eilei
- 2240 *Brachypodietalia* eilės kopų žolynai su vienamečiais augalais
- 2250 * Pakrančių kopos apaugusios *Juniperus* spp. krūmynais
- 2260 Kopos su kietalapių krūmų sąžalynais (*Cisto-Levanduletalia*)
- 2270 * *Pinus pinea* ir (arba) *Pinus pinaster* pušų miškais apaugusios kopos

▼ **M4**

23. **Senos, kalčio neturinės smėlio žemyninės kopos**
- 2310 Sausi smėlynų viržynai su *Calluna* ir *Genista*
- 2320 Sausi smėlynų viržynai su *Calluna* ir *Empetrum nigrum*
- 2330 Atviri žemyninių kopų žolynai su *Corynephorus* ir *Agrostis*
- 2340 * Panonijos žemyninės kopos

3. GĖLŪJŲ VANDENŲ BUVEINĖS

31. **Stovinčio vandens telkiniai**
- 3110 Smėlėtųjų lygumų oligotrofiniai vandens telkiniai su labai mažai mineralinių medžiagų turinčiu vandeniu (*Littorelletalia uniflorae*)
- 3120 Viduržemio pajūrio srities vakarinės dalies smėlėtųjų lygumų oligotrofiniai vandens telkiniai su labai mažai mineralinių medžiagų turinčiu vandeniu ir *Isoetes* spp. formuojamomis bendrijomis
- 3130 Oligotrofiniai ir mezotrofiniai stovinčio vandens telkiniai su *Littorelletea uniflorae* ir (arba) *Isoëto-Nanojuncetea* augalais
- 3140 Stipriai oligomezotrofiniai vandens telkiniai, kurių dugne formuojasi *Chara* spp. augalija
- 3150 Natūralūs eutrofiniai ežerai su *Magnopotamion* arba *Hydrocharition* tipo augalija
- 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai ir kūdros
- 3170 * Viduržemio jūros srities laikinos kūdros
- 3180 * Turlogai
- 3190 Gipso karsto ežerai
- 31A0 * Transilvanijos karštųjų šaltinių garždenio sąžalynai
32. **Tekančio vandens telkiniai ar jų atkarpos, kuriose vyksta natūrali ar pusiau natūrali dinamika (mažas, vidutinio dydžio ir didelės vagas turintys) ir kurių vandens kokybė liudija, jog nėra reikšmingos žalos**
- 3210 Fenoskandijos natūralios upės
- 3220 Alpinės upės kartu su žoline jų pakrančių augalija
- 3230 Alpinės upės kartu su sumedėjusių augalų bendrijomis, kurias formuoja *Myricaria germanica*
- 3240 Alpinės upės kartu su sumedėjusių augalų bendrijomis, kurias formuoja *Salix elaeagnos*
- 3250 Nuolat tekančios Viduržemio pajūrio srities upės su *Glaucium flavum*
- 3260 Lygumų ir priekalnių upės su *Ranunculion fluitantis* ir *Callitricho-Batrachion* augalija
- 3270 Upės su dumbletomis pakrantėmis su *Chenopodion rubri* p.p. ir *Bidention* p.p. augalija
- 3280 Nuolat tekančios Viduržemio pajūrio srities upės su *Paspalo-Agrostidion* bendrijomis ir apaugusios pakaitomis *Salix* ir *Populus alba*
- 3290 Ne visada tekančios Viduržemio pajūrio srities upės su *Paspalo-Agrostidion*
- 32A0 Karstinių upių klintinio tufo kaskados Dinarų kalnuose

▼ **M4**

4. VIDUTINIO KLIMATO REGIONŲ VIRŽYNAI IR KRŪMYNAI

- 4010 Drėgnieji Atlantinės srities šiaurinės dalies viržynai su *Erica tetralix*
- 4020 * Drėgnieji Atlantinės srities vidutinio klimato dalies viržynai su *Erica ciliaris* ir *Erica tetralix*
- 4030 Europiniai sausieji viržynai
- 4040 * Sausieji Atlanto pakrančių viržynai su *Erica vagans*
- 4050 * Endeminiai Makaronezijos viržynai
- 4060 Alpiniai ir borealiniai viržynai
- 4070 * Krūmynai su *Pinus mugo* ir *Rhododendron hirsutum* (*Mugo-Rhododendretum hirsuti*)
- 4080 Subarktiniai *Salix* spp. krūmynai
- 4090 Endeminiai Viduržemio pajūrio srities kalnų viržynai su dygliakrūmiais
- 40A0 * Subkontinentiniai Panonijos paribių krūmynai
- 40B0 Rodopijos *Potentilla fruticosa* krūmynai
- 40C0 * Ponto–Sarmatijos regiono lapuočių krūmynai

5. KIETALAPIŲ AUGALŲ KRŪMYNAI (MATORALIS)

51. **Submediteraniniai ir temperatiniai krūmynai**
- 5110 Pastovios paprastojo buksmedžio *Buxus sempervirens* bendrijos ant uolų šlaitų (*Berberidion* p.p.)
- 5120 Kalninės *Cytisus purgans* bendrijos
- 5130 *Juniperus communis* bendrijos viržynuose arba kalkingose pievose
- 5140 * *Cistus palhinhae* bendrijos drėgnuose pajūrio viržynuose
52. **Viduržemio pajūrio srities sumedėjančių augalų matoralis**
- 5210 Sumedėjančių augalų matoralis su *Juniperus* spp.
- 5220 * Sumedėjančių augalų matoralis su *Zyziphus*
- 5230 * Sumedėjančių augalų matoralis su *Laurus nobilis*
53. **Šiltieji Viduržemio pajūrio srities ir priešstepiniai krūmynai**
- 5310 *Laurus nobilis* krūmynai
- 5320 Žemaūgių krapažolių bendrijos arti uolų
- 5330 Šiltieji Viduržemio pajūrio srities ir priešdykuminiai krūmynai
54. **Friganos**
- 5410 Vakarų Viduržemio pajūrio srities skardžių viršūnių friganos (*Astragalus-Plantagnetum subulatae*)
- 5420 Friganos su *Sarcopoterium spinosum*
- 5430 Endeminės *Euphorbio-Verbascion* friganos

▼ **M4**

6. NATŪRALIOS IR PUSIAU NATŪRALIOS PIEVOS

61. **Natūralios pievos**

- 6110 * Kalkingos arba bazofilinės pievos (laibeniniai šilokynai *Alyso-Sedion albi*)
- 6120 * Sausų smėlynų kalkingos pievos
- 6130 Kalaminarinės pievos su *Violetalia calaminariae*
- 6140 Pirėnų pievos su *Festuca eskia* ant silicio substratų
- 6150 Alpinės ir borealinės pievos ant silicio substratų
- 6160 Kalninės Ispanijos pievos su eraičiais (*Festuca indigesta*)
- 6170 Alpinės ir subalpinės pievos ant kalkingų substratų
- 6180 Makaronezijos normalaus drėgnumo (mezofitų) pievos
- 6190 Panonijos uolų pievos (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

62. **Pusiau natūralios sausos pievos ir krūmų facijos**

- 6210 Pusiau natūralios sausos pievos ir krūmų facijos (*Festuco-Brometalia*) ant kalkingų substratų (*svarbios gegužraibinių šeimos augalų buveinės)
- 6220 * Netikrosios stepės su varpiniais ir vienamečiais augalais *Thero-Brachypodietea*
- 6230 * Rūšių turtingos *Nardus* pievos ant silicio substratų kalnų srityje (ir priekalnių srityse Europos žemyninėje dalyje)
- 6240 * Subpanoninės stepinės pievos
- 6250 * Panoninės stepinės pievos ant liosinių dirvožemių
- 6260 * Panoninės smėlingosios stepės
- 6270 * Rūšių turtingos Fenoskandijos žemumų pievos (nuo sausų iki vidutinio drėgnumo)
- 6280 * Šiauriniai alvarai ir plokščios kalkingos prekambro uolos
- 62A0 Rytinės Viduržemio pajūrio dalies sausosios pievos (*Scorzoneratalia villosae*)
- 62B0 * Kipro pievos ant serpantino uolų
- 62C0 * Ponto–Sarmatijos regiono stepės
- 62D0 Moezijos acidofiliniai žolynai
63. **Kietalapių medžių ganomi miškai (dehesai)**
- 6310 Miškai su visžaliais ąžuolais (*Quercus* spp.)
64. **Pusiau natūralios drėgnos aukštųjų žolių pievos**
- 6410 Melvenių (*Molinia*) pievos ant kalkingo, durpinio arba dumblingo priemolio suspausto dirvožemio (*Molinion caeruleae*)
- 6420 Viduržemio pajūrio srities aukštųjų žolių drėgnos pievos (*Molinio-Holoschoenion*)

▼ **M4**

- 6430 Lygumų, kalnų ir alpiųjų sričių hidrofilinės pakrančių aukštųjų žolių bendrijos
- 6440 Aliuvinės upių slėnių pievos su guostynų (*Cnidion dubii*) bendrijomis
- 6450 Šiaurinės borealinės aliuvinės pievos
- 6460 Trodos kalnų durpingos pievos
- 65. **Normalaus drėgnumo (mezofitų) pievos**
- 6510 Žemumų šienaujamos pievos (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 6520 Kalnų šienaujamos pievos
- 6530 * Fenoskandijos miškapievės
- 6540 Submediteraninės pievos (*Molinio-Hordeion secalini*)

7. AUKŠTAPELKĖS, ŽEMAPELKĖS IR LIŪNAI

- 71. **Rūgščiosios kimininės pelkės**
- 7110 * Aktyvios aukštapelkės
- 7120 Degradavusios aukštapelkės, vis dar galinčios savaime atsistatyti
- 7130 Plokščiosios pelkės (* tikrai aktyvios)
- 7140 Tarpinio tipo pelkės ir liulančios pelkės
- 7150 Durpingo substrato duburiai *Rhynchosporion*
- 7160 Mineralinių medžiagų turtingi Fenoskandijos šaltiniai ir šaltiniuotos žemapelkės
- 72. **Kalkingosios žemapelkės**
- 7210 * Kalkingosios žemapelkės su *Cladium mariscus* ir *Carex davalliana* rūšimis
- 7220 * Šaltiniai su besiformuojančiais tufais (*Cratoneurion*)
- 7230 Šarmingosios žemapelkės
- 7240 * Pionierinės alpinės formacijos iš *Caricion bicoloris-atro-fuscae*
- 73. **Borealinės žemapelkės**
- 7310 * Aapos
- 7320 * Palsos

8. UOLĖTOS BUVEINĖS IR URVAI

- 81. **Skardžiai**
- 8110 Silicio uolienuų skardžiai nuo montaninio iki sniego lygmens (*Androsacetalia alpinae* ir *Galeopsietalia ladani*)
- 8120 Kalkingi skardžiai nuo montaninio iki alpinio lygmens (*Thlaspietea rotundifoliae*)
- 8130 Viduržemio pajūrio srities vakarinės dalies ir termofiliniai skardžiai
- 8140 Viduržemio pajūrio srities rytinės dalies ir skardžiai
- 8150 Vidurio Europos aukštumų silicio uolienuų skardžiai
- 8160 * Vidurio Europos kalvų ir montaninio lygmens kalkingi skardžiai

▼ **M4**

82. **Chazmofitų augalija uolų šlaituose**
- 8210 Chazmofitų augalija uolų šlaituose ant kalkingų substratų
- 8220 Chazmofitų augalija uolų šlaituose ant silikatinių substratų
- 8230 Silicinės uolos su pionierine *Sedo-Scleranthion* arba *Sedo albi-Veronicion dillenii* augalija
- 8240 * Klinčių grindiniai
83. **Kitos uolėtos buveinės**
- 8310 Urvai, kuriuose neleidžiama lankytis žmonėms
- 8320 Lavos laukai ir natūralūs urvai
- 8330 Jūros apsemti ar pusiau apsemti urvai
- 8340 Nuolatiniai ledynai

9. MIŠKAI

Natūralūs (beveik natūralūs) miškai, kuriuos sudaro vietinių rūšių aukštaūgiai medžiai. Miškuose yra jiems būdingas pomiškis ir atitinka šiuos kriterijus: reti arba likutiniai ir (arba) juose glaudžiasi Bendrijai svarbių rūšių organizmai

90. **Borealinės Europos miškai**
- 9010 * Vakarų taiga
- 9020 * Epifitų turtingi Fenoskandijos hemiborealiniai natūralūs seni plačialapių miškai (*Quercus*, *Tilia*, *Acer*, *Fraxinus* arba *Ulmus*)
- 9030 * Pirminių sukcesijos stadijų natūralūs miškai ant kylančios sausumos pakrančių
- 9040 Šiauriniai subalpiniai / subarktiniai miškai su Čerepanovo porūšio plaukuotoju beržu (*Betula pubescens* ssp. *Czerepanovii*)
- 9050 Fenoskandijos žolinių augalų turtingi miškai su paprastąja egle (*Picea abies*)
- 9060 Spygliuočių miškai ant fluvioglacialinių ozų arba su jais susiję
- 9070 Fenoskandijos miškingosios ganyklos
- 9080 * Fenoskandijos pelkėti lapuočių miškai
91. **Temperatinės Europos miškai**
- 9110 Bukų miškai (*Luzulo-Fagetum*)
- 9120 Atlantiniai acidofiliniai bukų miškai su bugieniais (*Ilex*) ir kartais kukmedžiais (*Taxus*) krūmų arde (*Quercion robori-petraeae* arba *Ilici-Fagenion*)
- 9130 Bukų miškai (*Luzulo-Fagetum*)
- 9140 Vidurio Europos subalpiniai bukų miškai su *Acer* ir *Rumex arifolius*
- 9150 Vidurio Europos bukų miškai ant kalkakmenio substratų (*Cephalanthero-Fagion*)
- 9160 Subatlantiniai ir vidurio Europos ažuolų ir skroblų miškai (*Carpinion betuli*)

▼ **M4**

- 9170 Ažuolų ir skroblų miškai (*Galio-Carpinetum*)
- 9180 * Šlaitų, skardžių ir griovų liepiniai klevynai (*Tilio-Acerion*)
- 9190 Seni acidofiliniai azuolų (*Quercus robur*) miškai smėlėtose lygumose
- 91A0 Seni bekočių azuolų miškai su *Ilex* ir *Blechnum* Britų salose
- 91B0 Termofiliniai *Fraxinus angustifolia* miškai
- 91C0 * Kaledonijos miškai
- 91D0 * Pelkiniai miškai
- 91E0 * Aliuviniai miškai su *Alnus glutinosa* ir *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 91F0 Paupiniai mišrūs *Quercus robur*, *Ulmus laevis* ir *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* arba *Fraxinus angustifolia* miškai prie stambių upių (*Ulmion minoris*)
- 91G0 * Panoniniai bekočio azuolo (*Quercus petraea*) ir skroblo (*Carpinus betulus*) miškai
- 91H0 * Panoniniai pūkuotojo azuolo (*Quercus pubescens*) miškai
- 91I0 * Eurosibiriniai stepiniai azuolų (*Quercus* spp.) miškai
- 91J0 * Britų salų *Taxus baccata* miškai
- 91K0 Ilyrijos *Fagus sylvatica* miškai (*Aremonio-Fagion*)
- 91L0 Ilyrijos azuolų ir skroblų miškai (*Erythronio-Carpinion*)
- 91M0 Panonijos ir Balkanų burgundinio ir bekočio azuolo miškai
- 91N0 * Panonijos kontinentinių kopų krūmynai (*Junipero-Populetum albae*)
- 91P0 Lenkinio kėnio miškai (*Abietum polonicum*)
- 91Q0 Vakarų Karpatų karbonatingi *Pinus sylvestris* pušynai
- 91R0 Dinarų kalnų pušynai ant dolomitų (*Genisto januensis-Pinetum*)
- 91S0 * Vakarų Ponto bukų miškai
- 91T0 Vidurio Europos kerpiniai pušynai
- 91U0 Sarmatijos stepiniai pušynai
- 91V0 Dakijos bukynai (*Symphyto-Fagion*)
- 91W0 Moezijos bukų miškai
- 91X0 * Dobrudžos regiono bukų miškai
- 91Y0 Dakijos azuolų ir skroblų miškai
- 91Z0 Moezijos amerikinių liepų miškai
- 91AA * Rytų regiono baltojo azuolo miškai
- 91BA Moezijos balteglių miškai
- 91CA *Rhodopide* ir Balkanų srities pušynai

▼ **M4**92. **Viduržemio pajūrio srities vasaržaliai miškai**

- 9210 * Apeninų bukų miškai su *Taxus* ir *Ilex*
- 9220 * Apeninų bukų miškai su *Abies alba* ir *Abies nebrodensis*
- 9230 Galicijos ir Portugalijos ažuolynai su *Quercus robur* ir *Quercus pyrenaica*
- 9240 *Quercus faginea* ir *Quercus canariensis* Iberijos miškai
- 9250 *Quercus trojana* miškai
- 9260 *Castanea sativa* miškai
- 9270 Heleniniai bukų miškai su *Abies borisii-regis*
- 9280 *Quercus frainetto* miškai
- 9290 *Cupressus* miškai (*Acero-Cupression*)
- 92A0 *Salix alba* ir *Populus alba* galeriniai miškai
- 92B0 Paupiniai miškai ne visada tekančių Viduržemio pajūrio srities upių pakrantėse su *Rhododendron ponticum*, *Salix* ir kitais augalais
- 92C0 *Platanus orientalis* ir *Liquidambar orientalis* miškai (*Platanion orientalis*)
- 92D0 Pietinės dalies paupiniai galeriniai miškai ir krūmynai (*Nerio-Tamaricetea* ir *Securinegion tinctoriae*)

93. **Viduržemio pajūrio srities kietalapių miškai**

- 9310 Egėjo jūros srities *Quercus brachyphylla* miškai
  - 9320 *Olea* ir *Ceratonia* miškai
  - 9330 *Quercus suber* miškai
  - 9340 *Quercus ilex* ir *Quercus rotundifolia* miškai
  - 9350 *Quercus macrolepis* miškai
  - 9360 * Makaronezijos laurų miškai (*Laurus*, *Ocotea*)
  - 9370 * Datulių *Phoenix* sąžalynai
  - 9380 *Ilex aquifolium* miškai
  - 9390 * Krūmynai ir miškų žemaūgė augalija su *Quercus alnifolia*
  - 93A0 Miškai su *Quercus infectoria* (*Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae*)
94. **Vidutinio klimato regionų kalnų spygliuočių miškai**
- 9410 Kalnų ir alpiinių sričių acidofiliniai *Picea* miškai (*Vaccinio-Piceetea*)
  - 9420 Alpiniai *Larix decidua* ir (arba) *Pinus cembra* miškai
  - 9430 Subalpiniai ir kalnų *Pinus uncinata* miškai (* jei ant gipso arba klinčių substrato)

▼ M4

- 95. **Viduržemio pajūrio srities ir Makaronezijos kalnų spygliuočių miškai**
- 9510 * *Abies alba* miškai pietų Apeninuose
- 9520 *Abies pinsapo* miškai
- 9530 * Submediteraniniai miškai su endeminėmis juodosiomis pušimis
- 9540 Viduržemio pajūrio srities miškai su endeminėmis *Mesogean* pušimis
- 9550 Kanarų pušų (endeminių) miškai
- 9560 * Endeminiai miškai su *Juniperus* spp.
- 9570 * *Tetraclinis articulata* miškai
- 9580 * Viduržemio pajūrio srities *Taxus baccata* miškai
- 9590 * *Cedrus brevifolia* miškai (*Cedrosetum brevifoliae*)
- 95A0 Aukštutinės Viduržemio jūros srities pušynai

▼ **M4***II PRIEDAS***BENDRIJOS SVARBOS GYVŪNŲ IR AUGALŲ RŪŠYS, KURIŲ APSAUGAI REIKIA STEIGTI SPECIALIAS SAUGOMAS TERITORIJAS****Paiškinimai**

a) Kuriant nuoseklų specialių saugomų teritorijų tinklą, II priedas papildo I priedą.

b) Šiame priede išvardintos rūšys yra nurodytos:

— rūšies arba porūšio pavadinimu, arba

— visomis rūšimis, priklausančiomis aukštesniam taksonui arba nurodytai taksono daliai.

Santrumpa „spp.“ po šeimos arba genties pavadinimo nurodo visas tai šeimai arba genčiai priklausančias rūšis.

c) Simboliai

Prieš rūšies pavadinimą esanti žvaigždutė (*) rodo, kad tai yra prioritetinga rūšis.

Dauguma šiame priede išvardytų rūšių yra taip pat išvardytos IV priede. Jei rūšis yra nurodyta šiame priede, tačiau nėra nurodyta nei IV priede, nei V priede, po rūšies pavadinimo nurodomas simbolis (o); jei šiame priede nurodyta rūšis yra taip pat nurodyta V priede, tačiau nėra nurodyta IV priede, po jos pavadinimo nurodomas simbolis (V).

a) **GYVŪNAI***STUBURINIAI*

ŽINDUOLIAI	RODENTIA
INSECTIVORA	Gliridae
Talpidae	<i>Myomimus roachi</i>
<i>Galemys pyrenaicus</i>	Sciuridae
CHIROPTERA	* <i>Marmota marmota latirostris</i>
Rhinolophidae	* <i>Pteromys volans (Sciuropterus ruscicus)</i>
<i>Rhinolophus blasii</i>	<i>Spermophilus citellus (Citellus citellus)</i>
<i>Rhinolophus euryale</i>	* <i>Spermophilus suslicus (Citellus suslicus)</i>
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Castoridae
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	<i>Castor fiber</i> (išskyrus Estijos, Latvijos, Lietuvos, Suomijos ir Švedijos populiacijas)
<i>Rhinolophus mehelyi</i>	
Vespertilionidae	Cricetidae
<i>Barbastella barbastellus</i>	<i>Mesocricetus newtoni</i>
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Microtidae
<i>Myotis bechsteinii</i>	<i>Dinaromys bogdanovi</i>
<i>Myotis blythii</i>	<i>Microtus cabrerai</i>
<i>Myotis capaccinii</i>	* <i>Microtus oeconomus arenicola</i>
<i>Myotis dasycneme</i>	* <i>Microtus oeconomus mehelyi</i>
<i>Myotis emarginatus</i>	<i>Microtus tatraicus</i>
<i>Myotis myotis</i>	
Pteropodidae	Zapodidae
<i>Roussettus aegyptiacus</i>	<i>Sicista subtilis</i>

▼ **M4**

CARNIVORA

Canidae

* *Alopex lagopus** *Canis lupus* (išskyrus Estijos populiacija; Graikijos populiacijas tik į pietus nuo 39 lygiagretės; Ispanijos populiacijas tik į pietus nuo Duero; Latvijos, Lietuvos ir Suomijos populiacijas).

Ursidae

* *Ursus arctos* (išskyrus Estijos, Suomijos ir Švedijos populiacijas)

Mustelidae

* *Gulo gulo**Lutra lutra**Mustela eversmanni** *Mustela lutreola**Vormela peregusna*

Felidae

Lynx lynx (išskyrus Estijos, Latvijos ir Suomijos populiacijas)* *Lynx pardinus*

Phocidae

Halichoerus grypus (V)* *Monachus monachus**Phoca hispida botnica* (V)* *Phoca hispida saimensis**Phoca vitulina* (V)

ARTIODACTYLA

Cervidae

* *Cervus elaphus corsicanus**Rangifer tarandus fennicus* (o)

Bovidae

* *Bison bonasus**Capra aegagrus* (laukinės populiacijos)* *Capra pyrenaica pyrenaica**Ovis gmelini musimon* (*Ovis ammon musimon*) (laukinės Korsikos ir Sardinijos populiacijos)*Ovis orientalis ophion* (*Ovis gmelini ophion*)* *Rupicapra pyrenaica ornata* (*Rupicapra rupicapra ornata*)*Rupicapra rupicapra balcanica** *Rupicapra rupicapra tatica*

CETACEA

*Phocoena phocoena**Tursiops truncatus*

ROPLIAI

CHELONIA (TESTUDINES)

Testudinidae

*Testudo graeca**Testudo hermanni**Testudo marginata*

Cheloniidae

* *Caretta caretta** *Chelonia mydas*

Emydidae

*Emys orbicularis**Mauremys caspica**Mauremys leprosa*

SAURIA

Lacertidae

*Dinarolacerta mosorensis**Lacerta bonnali* (*Lacerta monticola*)*Lacerta monticola**Lacerta schreiberi**Gallotia galloti insulanagae** *Gallotia simonyi**Podarcis lilfordi**Podarcis pityusensis*

Scincidae

Chalcides simonyi (*Chalcides occidentalis*)

Gekkonidae

Phyllodactylus europaeus

OPHIDIA (SERPENTES)

Colubridae

* *Coluber cypriensis**Elaphe quatuorlineata**Elaphe situla** *Natrix natrix cypriaca*

Viperidae

* *Macrovipera schweizeri* (*Vipera lebetina schweizeri*)*Vipera ursinii* (išskyrus *Vipera ursinii rako-siensis* ir *Vipera ursinii macrops*)* *Vipera ursinii macrops** *Vipera ursinii rakosiensis*

VARLIAGYVIAI

CAUDATA

Salamandridae

Chioglossa lusitanica

▼ M4

<i>Mertensiella luschani</i> (<i>Salamandra luschani</i>)	<i>Lampetra fluviatilis</i> (V) (išskyrus Suomijos ir Švedijos populiacijas)
* <i>Salamandra aurorae</i> (<i>Salamandra atra aurorae</i>)	<i>Lampetra planeri</i> (o) (išskyrus Estijos, Suomijos ir Švedijos populiacijas)
<i>Salamandrina terdigitata</i>	<i>Lethenteron zanandreae</i> (V)
<i>Triturus carnifex</i> (<i>Triturus cristatus carnifex</i>)	<i>Petromyzon marinus</i> (o) (išskyrus Švedijos populiacijas)
<i>Triturus cristatus</i> (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)	ACIPENSERIFORMES
<i>Triturus dobrogicus</i> (<i>Triturus cristatus dobrogicus</i>)	Acipenseridae
<i>Triturus karelinii</i> (<i>Triturus cristatus karelinii</i>)	* <i>Acipenser naccarii</i>
<i>Triturus montandoni</i>	* <i>Acipenser sturio</i>
<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>	CLUPEIFORMES
Proteidae	Clupeidae
* <i>Proteus anguinus</i>	<i>Alosa</i> spp. (V)
Plethodontidae	SALMONIFORMES
<i>Hydromantes (Speleomantes) ambrosii</i>	Salmonidae
<i>Hydromantes (Speleomantes) flavus</i>	<i>Hucho hucho</i> (laukinės populiacijos) (V)
<i>Hydromantes (Speleomantes) genei</i>	<i>Salmo macrostigma</i> (o)
<i>Hydromantes (Speleomantes) imperialis</i>	<i>Salmo marmoratus</i> (o)
<i>Hydromantes (Speleomantes) strinatii</i>	<i>Salmo salar</i> (only in fresh water) (V) (išskyrus Suomijos populiacijas)
<i>Hydromantes (Speleomantes) supra-montis</i>	<i>Salmothymus obtusirostris</i> (o)
ANURA	Coregonidae
Discoglossidae	* <i>Coregonus oxyrhynchus</i> (anadrominės populiacijos tam tikruose Šiaurės jūros sektoriuose)
* <i>Alytes muletensis</i>	Umbridae
<i>Bombina bombina</i>	<i>Umbra krameri</i> (o)
<i>Bombina variegata</i>	CYPRINIFORMES
<i>Discoglossus galganoi</i> (įskaitant <i>Discoglossus jeanneae</i>)	Cyprinidae
<i>Discoglossus montalentii</i>	<i>Alburnus albidus</i> (o) (<i>Alburnus vulturius</i>)
<i>Discoglossus sardus</i>	<i>Aulopyge huegelii</i> (o)
Ranidae	<i>Anaecypris hispanica</i>
<i>Rana latastei</i>	<i>Aspius aspius</i> (V) (išskyrus Suomijos populiacijas)
Pelobatidae	<i>Barbus comiza</i> (V)
* <i>Pelobates fuscus insubricus</i>	<i>Barbus meridionalis</i> (V)
ŽUVYS	<i>Barbus plebejus</i> (V)
PETROMYZONIFORMES	<i>Chalcalburnus chalcooides</i> (o)
Petromyzonidae	<i>Chondrostoma genei</i> (o)
<i>Eudontomyzon</i> spp. (o)	<i>Chondrostoma knerii</i> (o)
	<i>Chondrostoma lusitanicum</i> (o)
	<i>Chondrostoma phoxinus</i> (o)
	<i>Chondrostoma polylepis</i> (o) (įskaitant <i>C. willkommii</i>)
	<i>Chondrostoma soetta</i> (o)
	<i>Chondrostoma toxostoma</i> (o)

▼ M4

<i>Gobio albipinnatus</i> (o)	<i>Sabanejewia larvata</i> (o) (<i>Cobitis larvata</i> ir <i>Cobitis conspersa</i>)
<i>Gobio kessleri</i> (o)	
<i>Gobio uranoscopus</i> (o)	SILURIFORMES
<i>Iberocypris palaciosi</i> (o)	Siluridae
* <i>Ladigesocypris ghigii</i> (o)	<i>Silurus aristotelis</i> (V)
<i>Leuciscus lucumonis</i> (o)	ATHERINIFORMES
<i>Leuciscus souffia</i> (o)	Cyprinodontidae
<i>Pelecus cultratus</i> (V)	<i>Aphanius iberus</i> (o)
<i>Phoxinellus</i> spp. (o)	<i>Aphanius fasciatus</i> (o)
* <i>Phoxinus phoxinus</i>	* <i>Valencia hispanica</i>
<i>Rhodeus sericeus amarus</i> (o)	* <i>Valencia letourneuxi</i> (<i>Valencia hispanica</i>)
<i>Rutilus pigus</i> (V)	PERCIFORMES
<i>Rutilus rubilio</i> (o)	Percidae
<i>Rutilus arcasii</i> (o)	<i>Gymnocephalus baloni</i>
<i>Rutilus macrolepidotus</i> (o)	<i>Gymnocephalus schraetzer</i> (V)
<i>Rutilus lemmingii</i> (o)	* <i>Romanichthys valsanicola</i>
<i>Rutilus frisii meidingeri</i> (V)	<i>Zingel</i> spp. ((o) išskyrus <i>Zingel asper</i> ir <i>Zingel zingel</i> (V))
<i>Rutilus alburnoides</i> (o)	Gobiidae
<i>Scardinius graecus</i> (o)	<i>Knipowitschia croatica</i> (o)
<i>Squalius microlepis</i> (o)	<i>Knipowitschia (Padogobius) panizzae</i> (o)
<i>Squalius squalius</i> (o)	<i>Padogobius nigricans</i> (o)
Cobitidae	<i>Pomatoschistus canestrini</i> (o)
<i>Cobitis elongata</i> (o)	SCORPAENIFORMES
<i>Cobitis taenia</i> (o) (išskyrus Suomijos populiacijas)	Cottidae
<i>Cobitis trichonica</i> (o)	<i>Cottus gobio</i> (o) (išskyrus Suomijos populiacijas)
<i>Misgurnus fossilis</i> (o)	<i>Cottus petiti</i> (o)
<i>Sabanejewia aurata</i> (o)	
	BESTUBURIAI
ARTHROPODS	<i>Carabus hungaricus</i>
CRUSTACEA	* <i>Carabus menetriesi pacholei</i>
Decapoda	* <i>Carabus olympiae</i>
<i>Austropotamobius pallipes</i> (V)	<i>Carabus variolosus</i>
* <i>Austropotamobius torrentium</i> (V)	<i>Carabus zawadzskii</i>
Isopoda	<i>Cerambyx cerdo</i>
* <i>Armadillidium ghardalamensis</i>	<i>Corticaria planula</i> (o)
INSECTA	<i>Cucujus cinnaberinus</i>
Coleoptera	<i>Dorcadion fulvum cervae</i>
<i>Agathidium pulchellum</i> (o)	<i>Duvalius gebhardti</i>
<i>Bolbelasmus unicornis</i>	<i>Duvalius hungaricus</i>
<i>Boros schneideri</i> (o)	<i>Dytiscus latissimus</i>
<i>Buprestis splendens</i>	<i>Graphoderus bilineatus</i>
<i>Carabus hampei</i>	

▼ M4

<i>Leptodirus hochenwarti</i>	<i>Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia</i> (o)
<i>Limniscus violaceus</i> (o)	<i>Glyphipterix loricatella</i>
<i>Lucanus cervus</i> (o)	<i>Gortyna borelii lunata</i>
<i>Macrolea pubipennis</i> (o)	<i>Graellsia isabellae</i> (V)
<i>Mesosa myops</i> (o)	<i>Hesperia comma catena</i> (o)
<i>Morimus funereus</i> (o)	<i>Hypodryas maturna</i>
* <i>Osmoderma eremita</i>	<i>Leptidea morsei</i>
<i>Oxyporus mannerheimii</i> (o)	<i>Lignyopectera fumidaria</i>
<i>Pilemia tigrina</i>	<i>Lycaena dispar</i>
* <i>Phryganophilus ruficollis</i>	<i>Lycaena helle</i>
<i>Probaticus subrugosus</i>	<i>Maculinea nausithous</i>
<i>Propomacrus cypriacus</i>	<i>Maculinea teleius</i>
* <i>Pseudogaurotina excellens</i>	<i>Melanargia arge</i>
<i>Pseudoseriscius cameroni</i>	* <i>Nymphalis vaualbum</i>
<i>Pytho kolwensis</i>	<i>Papilio hospiton</i>
<i>Rhysodes sulcatus</i> (o)	<i>Phyllometra culminaria</i>
* <i>Rosalia alpina</i>	<i>Plebicula golgus</i>
<i>Stephanopachys linearis</i> (o)	<i>Polymixis rufocincta isolata</i>
<i>Stephanopachys substriatus</i> (o)	<i>Polyommatus eroides</i>
<i>Xyletinus tremulicola</i> (o)	<i>Proterebia afra dalmata</i>
Hemiptera	<i>Pseudophilotes bavius</i>
<i>Aradus angularis</i> (o)	<i>Xestia borealis</i> (o)
Lepidoptera	<i>Xestia brunneopicta</i> (o)
<i>Agriades glandon aquilo</i> (o)	* <i>Xylomoia strix</i>
<i>Arytrura musculus</i>	Mantodea
* <i>Callimorpha (Euplagia, Panaxia) quadripunctaria</i> (o)	<i>Apteromantis aptera</i>
<i>Catopta thrips</i>	Odonata
<i>Chondrosoma fiduciarium</i>	<i>Coenagrion hylas</i> (o)
<i>Clossiana improba</i> (o)	<i>Coenagrion mercuriale</i> (o)
<i>Coenonympha oedippus</i>	<i>Coenagrion ornatum</i> (o)
<i>Colias myrmidone</i>	<i>Cordulegaster heros</i>
<i>Cucullia mixta</i>	<i>Cordulegaster trinacriae</i>
<i>Dioszeghyana schmidtii</i>	<i>Gomphus graslinii</i>
<i>Erannis ankeraria</i>	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
<i>Erebia calcaria</i>	<i>Lindenia tetraphylla</i>
<i>Erebia christi</i>	<i>Macromia splendens</i>
<i>Erebia medusa polaris</i> (o)	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
<i>Eriogaster catax</i>	<i>Oxygastra curtisii</i>
	Orthoptera
	<i>Baetica ustulata</i>
	<i>Brachytrupes megacephalus</i>
	<i>Isophya costata</i>
	<i>Isophya harzi</i>

▼ **M4**

<i>Isophya stysi</i>	<i>Hygromia kovacsi</i>
<i>Myrmecophilus baronii</i>	<i>Idiomela (Helix) subplicata</i>
<i>Odontopodisma rubripes</i>	<i>Lampedusa imitatrix</i>
<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	* <i>Lampedusa melitensis</i>
<i>Pholidoptera transsylvanica</i>	<i>Leiostyla abbreviata</i>
<i>Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius</i>	<i>Leiostyla cassida</i>
ARACHNIDA	<i>Leiostyla corneocostata</i>
Pseudoscorpiones	<i>Leiostyla gibba</i>
<i>Anthrenochernes stellae (o)</i>	<i>Leiostyla lamellosa</i>
MOLIUSKAI	* <i>Paladilhia hungarica</i>
GASTROPODA	<i>Sadleriana pannonica</i>
<i>Anisus vorticulus</i>	<i>Theodoxus transversalis</i>
<i>Caseolus calculus</i>	<i>Vertigo angustior (o)</i>
<i>Caseolus commixta</i>	<i>Vertigo genesii (o)</i>
<i>Caseolus sphaerula</i>	<i>Vertigo geyeri (o)</i>
<i>Chilostoma banaticum</i>	<i>Vertigo moulinsiana (o)</i>
<i>Discula leacockiana</i>	BIVALVIA
<i>Discula tabellata</i>	Unionoida
<i>Discus gueriniatus</i>	<i>Margaritifera durrovensis (Margaritifera margaritifera) (V)</i>
<i>Elona quimperiana</i>	<i>Margaritifera margaritifera (V)</i>
<i>Geomalacus maculosus</i>	<i>Unio crassus</i>
<i>Geomitra moniziana</i>	Dreissenidae
<i>Gibbula nivosa</i>	<i>Congerina kusceri</i>
* <i>Helicopsis striata austriaca (o)</i>	
	b) AUGALAI
PTERIDOPHYTA	ISOETACEAE
ASPLENIACEAE	<i>Isoetes boryana</i> Durieu
<i>Asplenium jahandiezii (Litard.) Rouy</i>	<i>Isoetes malinverniana</i> Ces. & De Not.
<i>Asplenium adulterinum</i> Milde	MARSILEACEAE
BLECHNACEAE	<i>Marsilea batardae</i> Launert
<i>Woodwardia radicans (L.) Sm.</i>	<i>Marsilea quadrifolia</i> L.
DICKSONIACEAE	<i>Marsilea strigosa</i> Willd.
<i>Culcita macrocarpa</i> C. Presl	OPHIOGLOSSACEAE
DRYOPTERIDACEAE	<i>Botrychium simplex</i> Hitchc.
<i>Diplazium sibiricum (Turcz. ex Kunze) Kurata</i>	<i>Ophioglossum polyphyllum</i> A. Braun
* <i>Dryopteris corleyi</i> Fraser-Jenk.	GYMNOSPERMAE
<i>Dryopteris fragans (L.) Schott</i>	PINACEAE
HYMENOPHYLLACEAE	* <i>Abies nebrodensis (Lojac.) Mattei</i>
<i>Trichomanes speciosum</i> Willd.	ANGIOSPERMAE
	ALISMATACEAE
	* <i>Alisma wahlenbergii (Holmberg) Juz.</i>

▼ M4*Caldesia parnassifolia* (L.) Parl.*Luronium natans* (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

Leucojum nicaeense Ard.*Narcissus asturiensis* (Jordan) Pugsley*Narcissus calcicola* Mendonça*Narcissus cyclamineus* DC.*Narcissus fernandesii* G. Pedro*Narcissus humilis* (Cav.) Traub* *Narcissus nevadensis* Pugsley*Narcissus pseudonarcissus* L. subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes*Narcissus scaberulus* Henriq.*Narcissus triandrus* L. subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.*Narcissus viridiflorus* Schousboe

ASCLEPIADACEAE

Vincetoxicum pannonicum (Borhidi) Holub

BORAGINACEAE

* *Anchusa crispa* Viv.*Echium russicum* J.F.Gemlin* *Lithodora nitida* (H. Ern) R. Fernandes*Myosotis lusitanica* Schuster*Myosotis rehsteineri* Wartm.*Myosotis retusifolia* R. Afonso*Omphalodes kuzinskyanae* Willk.* *Omphalodes littoralis* Lehm.* *Onosma tornensis* Javorka*Solenanthus albanicus* (Degen & al.) Degen & Baldacci* *Symphytum cycladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

Adenophora lilifolia (L.) Ledeb.*Asyneuma giganteum* (Boiss.) Bornm.* *Campanula bohemica* Hruby* *Campanula gelida* Kovanda*Campanula romanica* Săvul.* *Campanula sabatia* De Not.* *Campanula serrata* (Kit.) Hendrych*Campanula zoysii* Wulfen*Jasione crispa* (Pourret) Samp. subsp. *serpentina* Pinto da Silva*Jasione lusitanica* A. DC.

CARYOPHYLLACEAE

Arenaria ciliata L. subsp. *pseudofrigida* Ostenf. & O.C. Dahl*Arenaria humifusa* Wahlenberg* *Arenaria nevadensis* Boiss. & Reuter*Arenaria provincialis* Chater & Halliday* *Cerastium alsinifolium* Tausch *Cerastium dinaricum* G.Beck & Szysz.*Dianthus arenarius* L. subsp. *arenarius** *Dianthus arenarius* subsp. *bohemicus* (Novak) O. Schwarz*Dianthus cintranus* Boiss. & Reuter subsp. *cintranus* Boiss. & Reuter* *Dianthus diutinus* Kit.* *Dianthus lumnitzeri* Wiesb.*Dianthus marizii* (Samp.) Samp.* *Dianthus moravicus* Kovanda* *Dianthus nitidus* Waldst. et Kit.*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani* (Rapcs.) Baksay*Dianthus rupicola* Biv.* *Gypsophila papillosa* P. Porta*Herniaria algarvica* Chaudhri* *Herniaria latifolia* Lapeyr. subsp. *litardierei* Gamis*Herniaria lusitanica* (Chaudhri) subsp. *berlingiana* Chaudhri*Herniaria maritima* Link* *Minuartia smejkalii* Dvorakova*Moehringia jankae* Griseb. ex Janka*Moehringia lateriflora* (L.) Fenzl.*Moehringia tommasinii* Marches.*Moehringia villosa* (Wulfen) Fenzl*Petrocoptis grandiflora* Rothm.*Petrocoptis montsiciana* O. Bolos & Rivas Mart.*Petrocoptis pseudoviscosa* Fernández Casas*Silene furcata* Rafin. subsp. *angustiflora* (Rupr.) Walters* *Silene hicesiae* Brullo & Signorello*Silene hifacensis* Rouy ex Willk.* *Silene holzmanii* Heldr. ex Boiss.*Silene longicilia* (Brot.) Otth.

▼ M4

Silene mariana Pau

* *Silene orphanidis* Boiss

* *Silene rothmaleri* Pinto da Silva

* *Silene velutina* Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE

* *Bassia (Kochia) saxicola* (Guss.) A. J. Scott

* *Cremnophyton lanfrancoi* Brullo et Pavone

* *Salicornia veneta* Pignatti & Lausi

CISTACEAE

Cistus palhinhae Ingram

Halimium verticillatum (Brot.) Sennen

Helianthemum alypoides Losa & Rivas Goday

Helianthemum caput-felis Boiss.

* *Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Rozeira

COMPOSITAE

* *Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter

Artemisia campestris L. subsp. *botnica* A.N. Lundström ex Kindb.

* *Artemisia granatensis* Boiss.

* *Artemisia laciniata* Willd.

Artemisia oelandica (Besser) Komaror

* *Artemisia pancicii* (Janka) Ronn.

* *Aster pyrenaicus* Desf. ex DC

* *Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.

Carlina onopordifolia Besser

* *Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.

* *Centaurea alba* L. subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal

* *Centaurea alba* L. subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler

* *Centaurea akamantis* T. Georgiadis & G. Chatzikyriakou

* *Centaurea attica* Nyman subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal

* *Centaurea balearica* J. D. Rodriguez

* *Centaurea borjae* Valdes-Berm. & Rivas Goday

* *Centaurea citricolor* Font Quer

Centaurea corymbosa Pourret

Centaurea gadorensis G. Blanca

* *Centaurea horrida* Badaro

Centaurea immanuelis-loewii Degen

Centaurea jankae Brandza

* *Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.

Centaurea kartschiana Scop.

* *Centaurea lactiflora* Halacsy

Centaurea micrantha Hoffmanns. & Link subsp. *herminii* (Rouy) Dostál

* *Centaurea niederi* Heldr.

* *Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.

* *Centaurea pinnata* Pau

Centaurea pontica Prodan & E.I. Nyárády

Centaurea pulvinata (G. Blanca) G. Blanca

Centaurea rothmalerana (Arènes) Dostál

Centaurea vicentina Mariz

Cirsium brachycephalum Juratzka

* *Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.

Crepis granatensis (Willk.) B. Blanca & M. Cueto

Crepis pusilla (Sommier) Merxmüller

Crepis tectorum L. subsp. *nigrescens*

Erigeron frigidus Boiss. ex DC.

* *Helichrysum melitense* (Pignatti) Brullo et al

Hymenostemma pseudanthesis (Kunze) Willd.

Hyoseris frutescens Brullo et Pavone

* *Jurinea cyanooides* (L.) Reichenb.

* *Jurinea fontqueri* Cuatrec.

* *Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter

Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.

Leontodon boryi Boiss.

* *Leontodon siculus* (Guss.) Finch & Sell

Leuzea longifolia Hoffmanns. & Link

Ligularia sibirica (L.) Cass.

* *Palaeocyanus crassifolius* (Bertoloni) Dostal

Santolina impressa Hoffmanns. & Link

Santolina semidentata Hoffmanns. & Link

Saussurea alpina subsp. *esthonica* (Baer ex Rupr) Kupffer

* *Senecio elodes* Boiss. ex DC.

Senecio jacobea L. subsp. *gotlandicus* (Neuman) Sterner

Senecio nevadensis Boiss. & Reuter

▼ M4

* *Serratula lycopifolia* (Vill.) A. Kern

Tephrosieris longifolia (Jacq.) Griseb et Schenk subsp. *moravica*

CONVOLVULACEAE

* *Convolvulus argyrothamnus* Greuter

* *Convolvulus fernandesii* Pinto da Silva & Teles

CRUCIFERAE

Alyssum pyrenaicum Lapeyr.

* *Arabis kennedyae* Meikle

Arabis sadina (Samp.) P. Cout.

Arabis scopoliana Boiss

* *Biscutella neustriaca* Bonnet

Biscutella vincentina (Samp.) Rothm.

Boleum asperum (Pers.) Desvaux

Brassica glabrescens Poldini

Brassica hilarionis Post

Brassica insularis Moris

* *Brassica macrocarpa* Guss.

Braya linearis Rouy

* *Cochlearia polonica* E. Fröhlich

* *Cochlearia tatrae* Borbas

* *Coincya rupestris* Rouy

* *Coronopus navasii* Pau

Crambe tataria Sebeok

* *Degenia velebitica* (Degen) Hayek

Diploxys ibicensis (Pau) Gómez-Campo

* *Diploxys siettiana* Maire

Diploxys vicentina (P. Cout.) Rothm.

Draba cacuminum Elis Ekman

Draba cinerea Adams

Draba doreri Heuffel.

Erucastrum palustre (Pirona) Vis.

* *Erysimum pienicum* (Zapal.) Pawl.

* *Iberis arbuscula* Runemark

Iberis procumbens Lange subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva

* *Jonopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.

Jonopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.

Rhynchosinapis erucastrum (L.) Dandy ex Clapham subsp. *cintrana* (Coutinho) Franco & P. Silva (*Coincya cintrana* (P. Cout.) Pinto da Silva)

Sisymbrium cavanillesianum Valdés & Castro-viejo

Sisymbrium supinum L.

Thlaspi jankae A. Kern.

CYPERACEAE

Carex holostoma Drejer

* *Carex panormitana* Guss.

Eleocharis carniolica Koch

DIOSCOREACEAE

* *Borderea chouardii* (Gaussen) Heslot

DROSERACEAE

Aldrovanda vesiculosa L.

ELATINACEAE

Elatine gussonei (Sommier) Brullo et al

ERICACEAE

Rhododendron luteum Sweet

EUPHORBIACEAE

* *Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann

Euphorbia transtagana Boiss.

GENTIANACEAE

* *Centaurium rigualii* Esteve

* *Centaurium somedanum* Lainz

Gentiana ligustica R. de Vilm. & Chopinet

Gentianella anglica (Pugsley) E. F. Warburg

* *Gentianella bohemica* Skalicky

GERANIACEAE

* *Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter

Erodium paularense Fernández-González & Izco

* *Erodium rupicola* Boiss.

GLOBULARIACEAE

* *Globularia stygia* Orph. ex Boiss.

GRAMINEAE

Arctagrostis latifolia (R. Br.) Griseb.

Arctophila fulva (Trin.) N. J. Anderson

Avenula hackelii (Henriq.) Holub

Bromus grossus Desf. ex DC.

Calamagrostis chalybaea (Laest.) Fries

Cinna latifolia (Trev.) Griseb.

Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl

Festuca brigantina (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.

▼M4

- Festuca duriotagana* Franco & R. Afonso
- Festuca elegans* Boiss.
- Festuca henriquesii* Hack.
- Festuca summilusitana* Franco & R. Afonso
- Gaudinia hispanica* Stace & Tutin
- Holcus setiglumis* Boiss. & Reuter subsp. *duriensis* Pinto da Silva
- Micropyropsis tuberosa* Romero - Zarco & Cabezudo
- Poa granitica* Br.-Bl. subsp. *disparilis* (E. I. Nyárády) E. I. Nyárády
- * *Poa riphaea* (Ascher et Graebner) Fritsch
- Pseudarrhenatherum pallens* (Link) J. Holub
- Puccinellia phryganodes* (Trin.) Scribner + Merr.
- Puccinellia pungens* (Pau) Paunero
- * *Stipa austroitalica* Martinovsky
- * *Stipa bavarica* Martinovsky & H. Scholz
- Stipa danubialis* Dihoru & Roman
- * *Stipa styriaca* Martinovsky
- * *Stipa veneta* Moraldo
- * *Stipa zalesskii* Wilensky
- Trisetum subalpestre* (Hartman) Neuman
- GROSSULARIACEAE
- * *Ribes sardoum* Martelli
- HIPPURIDACEAE
- Hippuris tetraphylla* L. Fil.
- HYPERICACEAE
- * *Hypericum aciferum* (Greuter) N. K. B. Robson
- IRIDACEAE
- Crocus cyprius* Boiss. et Kotschy
- Crocus hartmannianus* Holmboe
- Gladiolus palustris* Gaud.
- Iris aphylla* L. subsp. *hungarica* Hegi
- Iris humilis* Georgi subsp. *arenaria* (Waldst. et Kit.) A. et D. Löve
- JUNCACEAE
- Juncus valvatus* Link
- Luzula arctica* Blytt
- LABIATAE
- Dracocephalum austriacum* L.
- * *Micromeria taygetea* P. H. Davis
- Nepeta dirphyia* (Boiss.) Heldr. ex Halacsy
- * *Nepeta sphaciotica* P. H. Davis
- Origanum dictamnus* L.
- Phlomis brevibracteata* Turril
- Phlomis cypria* Post
- Salvia veneris* Hedge
- Sideritis cypria* Post
- Sideritis incana* subsp. *glauca* (Cav.) Malagar-riga
- Sideritis javalambrensis* Pau
- Sideritis serrata* Cav. ex Lag.
- Teucrium lepicephalum* Pau
- Teucrium turredanum* Losa & Rivas Goday
- * *Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link
- Thymus carnosus* Boiss.
- * *Thymus lotocephalus* G. López & R. Morales (*Thymus cephalotos* L.)
- LEGUMINOSAE
- Anthyllis hystrix* Cardona, Contandr. & E. Sierra
- * *Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge
- * *Astragalus aquilanus* Anzalone
- Astragalus centralpinus* Braun-Blanquet
- * *Astragalus macrocarpus* DC. subsp. *lefka-rensis*
- * *Astragalus maritimus* Moris
- Astragalus peterfii* Jáv.
- Astragalus tremolsianus* Pau
- * *Astragalus verrucosus* Moris
- * *Cytisus aeolicus* Guss. ex Lindl.
- Genista dorycnifolia* Font Quer
- Genista holopetala* (Fleischm. ex Koch) Baldacci
- Melilotus segetalis* (Brot.) Ser. subsp. *fallax* Franco
- * *Ononis hackelii* Lange
- Trifolium saxatile* All.
- * *Vicia bifoliolata* J.D. Rodríguez
- LENTIBULARIACEAE
- * *Pinguicula crystallina* Sm.
- Pinguicula nevadensis* (Lindb.) Casper
- LILIACEAE
- Allium grosii* Font Quer

▼M4

- * *Androcymbium rechingeri* Greuter
- * *Asphodelus bento-rainhae* P. Silva
- * *Chionodoxa lochia* Meikle in Kew Bull.
- Colchicum arenarium* Waldst. et Kit.
- Hyacinthoides vicentina* (Hoffmans. & Link) Rothm.
- * *Muscari gussonei* (Parl.) Tod.
- Scilla litardierei* Breist.
- * *Scilla morrisii* Meikle
- Tulipa cypria* Stapf
- Tulipa hungarica* Borbas
- LINACEAE
- * *Linum dolomiticum* Borbas
- * *Linum muelleri* Moris (*Linum maritimum muelleri*)
- LYTHRACEAE
- * *Lythrum flexuosum* Lag.
- MALVACEAE
- Kosteletzkya pentacarpos* (L.) Ledeb.
- NAJADACEAE
- Najas flexilis* (Willd.) Rostk. & W.L. Schmidt
- Najas tenuissima* (A. Braun) Magnus
- OLEACEAE
- Syringa josikaea* Jacq. Fil. ex Reichenb.
- ORCHIDACEAE
- Anacamptis urvilleana* Sommier et Caruana Gatto
- Calypso bulbosa* L.
- * *Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.
- Cypripedium calceolus* L.
- Dactylorhiza kalopissii* E. Nelson
- Gymnigritella runei* Teppner & Klein
- Himantoglossum adriaticum* Baumann
- Himantoglossum caprinum* (Bieb.) V. Koch
- Liparis loeselii* (L.) Rich.
- * *Ophrys kotschyi* H.Fleischm. et Soo
- * *Ophrys lunulata* Parl.
- Ophrys melitensis* (Salkowski) J. et P. Devillers-Terschuren
- Platanthera obtusata* (Pursh) subsp. *oligantha* (Turez.) Hulten
- OROBANCHACEAE
- Orobanche densiflora* Salzm. ex Reut.
- PAEONIACEAE
- Paeonia cambessedesii* (Willk.) Willk.
- Paeonia clusii* F.C. Stern subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis
- Paeonia officinalis* L. subsp. *banatica* (Rachel) Soo
- Paeonia parnassica* Tzanoudakis
- PALMAE
- Phoenix theophrasti* Greuter
- PAPAVERACEAE
- Corydalis gotlandica* Lidén
- Papaver laestadianum* (Nordh.) Nordh.
- Papaver radicum* Rottb. subsp. *hyperboreum* Nordh.
- PLANTAGINACEAE
- Plantago algarbiensis* Sampaio (*Plantago bracteosa* (Willk.) G. Sampaio)
- Plantago almogravensis* Franco
- PLUMBAGINACEAE
- Armeria berlengensis* Daveau
- * *Armeria helodes* Martini & Pold
- Armeria neglecta* Girard
- Armeria pseudarmeria* (Murray) Mansfeld
- * *Armeria rouyana* Daveau
- Armeria soleirolii* (Duby) Godron
- Armeria velutina* Welw. ex Boiss. & Reuter
- Limonium dodartii* (Girard) O. Kuntze subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco
- * *Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana
- Limonium lanceolatum* (Hoffmans. & Link) Franco
- Limonium multiflorum* Erben
- * *Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana
- * *Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.
- POLYGONACEAE
- Persicaria foliosa* (H. Lindb.) Kitag.
- Polygonum praelongum* Coode & Cullen
- Rumex rupestris* Le Gall
- PRIMULACEAE
- Androsace mathildae* Levier

▼ M4*Androsace pyrenaica* Lam.* *Cyclamen fatrense* Halda et Sojak* *Primula apennina* Widmer*Primula carniolica* Jacq.*Primula nutans* Georgi*Primula palinuri* Petagna*Primula scandinavica* Bruun*Soldanella villosa* Darracq.

RANUNCULACEAE

* *Aconitum corsicum* Gay (*Aconitum napellus* subsp. *corsicum*)*Aconitum firmum* (Reichenb.) Neilr subsp. *moravicum* Skalicky*Adonis distorta* Ten.*Aquilegia bertolonii* Schott*Aquilegia kitaibelii* Schott* *Aquilegia pyrenaica* D.C. subsp. *cazorlensis* (Heywood) Galiano* *Consolida samia* P.H. Davis* *Delphinium caseyi* B.L. Burt*Pulsatilla grandis* Wenderoth*Pulsatilla patens* (L.) Miller* *Pulsatilla pratensis* (L.) Miller subsp. *hungarica* Soo* *Pulsatilla slavica* G. Reuss.* *Pulsatilla subslavica* Futak ex Golia-sova*Pulsatilla vulgaris* Hill. subsp. *gotlandica* (Johanss.) Zaemelis & Paegle*Ranunculus kykkoensis* Meikle*Ranunculus lapponicus* L.* *Ranunculus weyleri* Mares

RESEDACEAE

Reseda decursiva Forssk.

ROSACEAE

Agrimonia pilosa Ledebour*Potentilla delphinensis* Gren. & Godron*Potentilla emilii-popii* Nyárády* *Pyrus magyarica* Terpo*Sorbus teodorii* Liljefors

RUBIACEAE

Galium cracoviense Ehrend.* *Galium litorale* Guss.*Galium moldavicum* (Dobrescu) Franco* *Galium sudeticum* Tausch* *Galium viridiflorum* Boiss. & Reuter

SALICACEAE

Salix salvifolia Brot. subsp. *australis* Franco

SANTALACEAE

Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga berica (Beguinet) D.A. Webb*Saxifraga florulenta* Moretti*Saxifraga hirculus* L.*Saxifraga osloënsis* Knaben*Saxifraga tombeanensis* Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum charidemi Lange*Chaenorrhinum serpyllifolium* (Lange) Lange subsp. *lusitanicum* R. Fernandes* *Euphrasia genargentea* (Feoli) Diana*Euphrasia marchesettii* Wettst. ex Marches.*Linaria algarviana* Chav.*Linaria coutinhoi* Valdés*Linaria loeselii* Schweigger* *Linaria ficalhoana* Rouy*Linaria flava* (Poiret) Desf.* *Linaria hellenica* Turrill*Linaria pseudolaxiflora* Lojacono* *Linaria ricardoi* Cout.*Linaria tonzigii* Lona* *Linaria tursica* B. Valdés & Cabezudo*Odontites granatensis* Boiss.* *Pedicularis sudetica* Willd.*Rhinanthus oesilensis* (Ronniger & Saarsoo) Vassilcz*Tozzia carpathica* Wol.*Verbascum litigiosum* Samp.*Veronica micrantha* Hoffmanns. & Link* *Veronica oetaea* L.-A. Gustavsson

SOLANACEAE

* *Atropa baetica* Willk.

THYMELAEACEAE

* *Daphne arbuscula* Celak

▼ M4*Daphne petraea* Leybold* *Daphne rodriguezii* Texidor

ULMACEAE

Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE

* *Angelica heterocarpa* Lloyd*Angelica palustris* (Besser) Hoffm.* *Apium bermejoi* Llorens*Apium repens* (Jacq.) Lag.*Athamanta cortiana* Ferrarini* *Bupleurum capillare* Boiss. & Heldr.* *Bupleurum kakiskalae* Greuter*Eryngium alpinum* L.* *Eryngium viviparum* Gay* *Ferula sadleriana* Lebed.*Hladnikia pastinacifolia* Reichenb.* *Laserpitium longiradium* Boiss.* *Naufraga balearica* Constans & Cannon* *Oenanthe conioides* Lange*Petagnia saniculifolia* Guss.*Rouya polygama* (Desf.) Coincy* *Seseli intricatum* Boiss.*Seseli leucospermum* Waldst. et Kit*Thorella verticillatinundata* (Thore) Briq.

VALERIANACEAE

Centranthus trinervis (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE

Viola delphinantha Boiss.* *Viola hispida* Lam.*Viola jaubertiana* Mares & Vigineix*Viola rupestris* F.W. Schmidt subsp. *relicta*
Jalas

ŽEMESNIEJI AUGALAI

BRYOPHYTA

Bruchia vogesiaca Schwaegr. (o)*Bryhnia novae-angliae* (Sull & Lesq.)
Grout (o)* *Bryoerythrophyllum campylocarpum*
(C. Müll.) Crum. (*Bryoerythrophyllum*
machadoanum (Sergio) M. O. Hill) (o)*Buxbaumia viridis* (Moug.) Moug. &
Nestl. (o)*Cephalozia macounii* (Aust.) Aust. (o)*Cynodontium suecicum* (H. Arn. & C.
Jens.) I. Hag. (o)*Dichelyma capillaceum* (Dicks) Myr. (o)*Dicranum viride* (Sull. & Lesq.) Lindb.
(o)*Distichophyllum carinatum* Dix. & Nich.
(o)*Drepanocladus (Hamatocaulis) verni-*
cosus (Mitt.) Warnst. (o)*Encalypta mutica* (I. Hagen) (o)*Hamatocaulis lapponicus* (Norrh.)
Hedenäs (o)*Herzogiella turfacea* (Lindb.) I. Wats. (o)*Hygrohypnum montanum* (Lindb.) Broth. (o)*Jungermannia handelii* (Schiffn.) Amak. (o)*Mannia triandra* (Scop.) Grolle (o)* *Marsupella profunda* Lindb. (o)*Meesia longiseta* Hedw. (o)*Nothothylas orbicularis* (Schwein.) Sull. (o)*Ochyraea tatrensis* Vana (o)*Orthothecium lapponicum* (Schimp.) C. Hartm.
(o)*Orthotrichum rogeri* Brid. (o)*Petalophyllum ralfsii* (Wils.) Nees & Gott. (o)*Plagiomnium drummondii* (Bruch & Schimp.)
T. Kop. (o)*Riccia breidleri* Jur. (o)*Riella helicophylla* (Bory & Mont.) Mont. (o)*Scapania massolongi* (K. Müll.) K. Müll. (o)*Sphagnum pylaisii* Brid. (o)*Tayloria rudolphiana* (Garov) B. & S. (o)*Tortella rigens* (N. Alberts) (o)

MAKARONEZIJS RŪŠYS

PTERIDOPHYTA

HYMENOPHYLLACEAE

Hymenophyllum maderensis Gibby &
Lovis

DRYOPTERIDACEAE

* *Polystichum drepanum* (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE

Isoetes azorica Durieu & Paiva ex Milde

▼M4

- MARSILEACEAE
* Marsilea azorica Launert & Paiva
- ANGIOSPERMAE
- ASCLEPIADACEAE
Caralluma burchardii N. E. Brown
* Ceropogia chrysantha Svent.
- BORAGINACEAE
Echium candicans L. fil.
* Echium gentianoides Webb & Coincy
Myosotis azorica H. C. Watson
Myosotis maritima Hochst. in Seub.
- CAMPANULACEAE
* Azorina vidalii (H. C. Watson) Feer
Musschia aurea (L. f.) DC.
* Musschia wollastonii Lowe
- CAPRIFOLIACEAE
* Sambucus palmensis Link
- CARYOPHYLLACEAE
Spergularia azorica (Kindb.) Lebel
- CELASTRACEAE
Maytenus umbellata (R. Br.) Mabb.
- CHENOPODIACEAE
Beta patula Ait.
- CISTACEAE
Cistus chinamadensis Banares & Romero
* Helianthemum bystropogophyllum Svent.
- COMPOSITAE
Andryala crithmifolia Ait.
* Argyanthemum lidii Humphries
Argyanthemum thalassophyllum (Svent.) Hump.
Argyanthemum winterii (Svent.) Humphries
* Atractylis arbuscula Svent. & Michaelis
Atractylis preauxiana Schultz.
Calendula maderensis DC.
Cheirolophus duranii (Burchard) Holub
Cheirolophus ghomerytus (Svent.) Holub
Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub
Cheirolophus massonianus (Lowe) Hansen & Sund.
Cirsium latifolium Lowe
Helichrysum gossypinum Webb
Helichrysum monogynum Burt & Sund.
Hypochoeris oligocephala (Svent. & Bramw.) Lack
* Lactuca watsoniana Trel.
* Onopordum nogalesii Svent.
* Onopordum carduelinum Bolle
* Pericallis hadrosoma (Svent.) B. Nord.
Phagnalon benettii Lowe
Stemmacantha cynaroides (Chr. Son. in Buch) Ditt
Sventenia bupleuroides Font Quer
* Tanacetum ptarmiciflorum Webb & Berth
- CONVOLVULACEAE
* Convolvulus caput-medusae Lowe
* Convolvulus lopez-socasii Svent.
* Convolvulus massonii A. Dietr.
- CRASSULACEAE
Aeonium gomeraense Praeger
Aeonium saundersii Bolle
Aichryson dumosum (Lowe) Praeg.
Monanthes wildpretii Banares & Scholz
Sedum brissemoretii Raymond-Hamet
- CRUCIFERAE
* Crambe arborea Webb ex Christ
Crambe laevigata DC. ex Christ
* Crambe sventenii R. Petters ex Bramwell & Sund.
* Parolinia schizogynoides Svent.
Sinapidendron rupestre (Ait.) Lowe
- CYPERACEAE
Carex malato-belizii Raymond
- DIPSACACEAE
Scabiosa nitens Roemer & J. A. Schultes
- ERICACEAE
Erica scoparia L. subsp. *azorica* (Hochst.) D. A. Webb
- EUPHORBIACEAE
* Euphorbia handiensis Burchard
Euphorbia lambii Svent.
Euphorbia stygiana H. C. Watson
- GERANIACEAE
* Geranium maderense P. F. Yeo
- GRAMINEAE
Deschampsia maderensis (Haeck. & Born.) Buschm.
Phalaris maderensis (Menezes) Menezes

▼ M4

GLOBULARIACEAE

- * *Globularia ascanii* D. Bramwell & Kunkel
- * *Globularia sarcophylla* Svent.

LABIATAE

- * *Sideritis cystosiphon* Svent.
- * *Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle
- Sideritis infernalis* Bolle
- Sideritis marmorea* Bolle
- Teucrium abutiloides* L'Hér.
- Teucrium betonicum* L'Hér.

LEGUMINOSAE

- * *Anagyris latifolia* Brouss. ex. Willd.
- Anthyllis lemanniana* Lowe
- * *Dorycnium spectabile* Webb & Berthel
- * *Lotus azoricus* P. W. Ball
- Lotus callis-viridis* D. Bramwell & D. H. Davis
- * *Lotus kunkelii* (E. Chueca) D. Bramwell & al.
- * *Teline rosmarinifolia* Webb & Berthel.
- * *Teline salsoloides* Arco & Acebes.
- Vicia dennesiana* H. C. Watson

LILIACEAE

- * *Androcymbium psammophilum* Svent.
- Scilla maderensis* Menezes
- Semele maderensis* Costa

LORANTHACEAE

- Arceuthobium azoricum* Wiens & Hawksw.

MYRICACEAE

- * *Myrica rivas-martinezii* Santos.

OLEACEAE

- Jasminum azoricum* L.
- Picconia azorica* (Tutin) Knobl.

ORCHIDACEAE

- Goodyera macrophylla* Lowe

PITTOSPORACEAE

- * *Pittosporum coriaceum* Dryand. ex. Ait.

PLANTAGINACEAE

- Plantago malato-belizii* Lawalree

PLUMBAGINACEAE

- * *Limonium arborescens* (Brouss.) Kuntze
- Limonium dendroides* Svent.

- * *Limonium spectabile* (Svent.) Kunkel & Sunding

- * *Limonium sventenii* Santos & Fernández Galván

POLYGONACEAE

- Rumex azoricus* Rech. fil.

RHAMNACEAE

- Frangula azorica* Tutin

ROSACEAE

- * *Bencomia brachystachya* Svent.
- Bencomia sphaerocarpa* Svent.
- * *Chamaemeles coriacea* Lindl.
- Dendriopoterium pulidoi* Svent.
- Marcetella maderensis* (Born.) Svent.
- Prunus lusitanica* L. subsp. *azorica* (Mouillef.) Franco
- Sorbus maderensis* (Lowe) Dode

SANTALACEAE

- Kunkeliella subsucculenta* Kammer

SCROPHULARIACEAE

- * *Euphrasia azorica* H.C. Watson
- Euphrasia grandiflora* Hochst. in Seub.
- * *Isoplexis chalcantha* Svent. & O'Shanahan
- Isoplexis isabelliana* (Webb & Berthel.) Masferrer

- Odontites holliana* (Lowe) Benth.

- Sibthorpia peregrina* L.

SOLANACEAE

- * *Solanum lidii* Sunding

UMBELLIFERAE

- Ammi trifoliatum* (H. C. Watson) Trelease
- Bupleurum handiense* (Bolle) Kunkel
- Chaerophyllum azoricum* Trelease
- Ferula latipinna* Santos
- Melanoselinum decipiens* (Schrader & Wendl.) Hoffm.
- Monizia edulis* Lowe

▼ M4

Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.

VIOLACEAE

Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

Viola paradoxa Lowe

ŽEMESNIEJI AUGALAI

BRYOPHYTA

* *Echinodium spinosum* (Mitt.) Jur. (o)

* *Thamnobryum fernandesii* Sergio (o).

III PRIEDAS

TERITORIJŲ, TINKAMŲ IDENTIFIKUOTI BENDRIJOS SVARBOS TERITORIJOMIS, ATRINKIMO IR SPECIALIŲ SAUGOMŲ TERITORIJŲ STEIGIMO KRITERIJAI

1 ETAPAS: **Teritorijų santykinės svarbos įvertinimas nacionaliniu lygiu kiekvieno I priede nurodyto natūralios buveinės tipo ir kiekvienos II priede nurodytos rūšies atžvilgiu (įskaitant prioritetinius natūralių buveinių tipus ir prioritetines rūšis)**

A. *Teritorijų vertinimo kriterijai kiekvieno I priede nurodyto natūralių buveinių tipo atžvilgiu:*

- a) natūralių buveinių tipo reprezentatyvumo laipsnis teritorijoje;
- b) natūralių buveinių tipo užimamas teritorijos plotas viso to natūralių buveinių tipo užimamo nacionalinės teritorijos ploto atžvilgiu;
- c) nagrinėjamo natūralių buveinių tipo struktūros ir funkcijų išsaugojimo laipsnis ir atkūrimo galimybės;
- d) teritorijos vertingumo įvertinimas pasauliniu mastu nagrinėjamo natūralių buveinių tipo apsaugos atžvilgiu.

B. *Teritorijos vertinimo kriterijai II priede išvardytų rūšių atžvilgiu:*

- a) rūšies populiacijos dydis ir tankumas teritorijoje visų nacionalinėje teritorijoje esančių populiacijų atžvilgiu;
- b) buveinės savybių, kurios yra svarbios nagrinėjamai rūšiai, išsaugojimo laipsnis ir atkūrimo galimybės;
- c) teritorijoje esančios populiacijos izoliacijos laipsnis natūralaus rūšies paplitimo arealo atžvilgiu;
- d) teritorijos vertingumo įvertinimas pasauliniu mastu atitinkamos rūšies apsaugos atžvilgiu.

C. Pagal šiuos kriterijus valstybės narės atrenka teritorijas, kurias jos pasiūlo į nacionalinius sąrašus kaip teritorijas, tinkamas identifikuoti Bendrijos svarbos teritorijomis, atsižvelgiant į jų santykinį vertingumą kiekvieno I priede nurodyto natūralių buveinių tipo ar II priede nurodytos rūšies apsaugai.

D. Šiame sąrašė nurodomos teritorijos, kuriose aptinkami prioritetinių natūralių buveinių tipai ir prioritetinės rūšys, kurias valstybės narės atrenka pagal A ir B punktuose nurodytus kriterijus.

2 ETAPAS: **I nacionalinius sąrašus įtrauktų Bendrijos svarbos teritorijų įvertinimas**

1. Visos 1 etape valstybių narių identifikuotos teritorijos, kuriose aptinkami prioritetiniai natūralių buveinių tipai ir (arba) rūšys, yra laikomos Bendrijos svarbos teritorijomis.

▼B

2. Vertinant valstybių narių sąrašuose esančių kitų teritorijų svarbą Bendrijai, t. y. jų indėlį palaikant arba atkuriant I priede nurodytų natūralių buveinių arba II priede nurodytų rūšių gerą apsaugos būklę ir (arba) Natura 2000 vientisumą, atsižvelgiama į šiuos kriterijus:
  - a) teritorijos santykinį vertingumą nacionaliniu lygmeniu;
  - b) teritorijos geografinę padėtį II priede nurodytų rūšių migracijos kelių atžvilgiu ir į tai, ar ji priklauso vientisai ekosistemai, esančiai abiejose vienos ar daugiau vidinių Bendrijos sienų pusėse;
  - c) teritorijos bendrą plotą;
  - d) teritorijoje aptinkamų I priede nurodytų natūralių buveinių tipų ir II priede nurodytų rūšių skaičių;
  - e) teritorijos ekologinę vertę pasauliniu mastu atitinkamiems biogeografiniams regionams ir (arba) visai 2 straipsnyje nurodytai teritorijai, atsižvelgiant ir į jos savybių unikalios aspekto charakteristikas, ir jų derinį.

▼ **M4**

IV PRIEDAS

**BENDRIJOS SVARBOS GYVŪNŲ IR AUGALŲ RŪŠYS, KURIAS
BŪTINA GRIEŽTAI SAUGOTI**

Šiame priede išvardytos rūšys yra nurodytos:

— pagal rūšies arba porūšio vardą, arba

— pagal aukštesnį taksoną arba nurodytą taksono dalį, kuriai priklauso rūšis.

Santrumpa „spp.“ po šeimos arba genties pavadinimo nurodo visas tai šeimai arba genčiai priklausančias rūšis.

a) **GYVŪNAI****STUBURINIAI**

ŽINDUOLIAI	Microtidae
INSECTIVORA	<i>Dinaromys bogdanovi</i>
Erinaceidae	<i>Microtus cabreræ</i>
<i>Erinaceus algirus</i>	<i>Microtus oeconomus arenicola</i>
Soricidae	<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>
<i>Crocidura canariensis</i>	<i>Microtus tatricus</i>
<i>Crocidura sicula</i>	Zapodidae
Talpidae	<i>Sicista betulina</i>
<i>Galemys pyrenaicus</i>	<i>Sicista subtilis</i>
MICROCHIROPTERA	Hystricidae
Visos rūšys	<i>Hystrix cristata</i>
MEGACHIROPTERA	CARNIVORA
Pteropodidae	Canidae
<i>Rousettus aegyptiacus</i>	<i>Alopex lagopus</i>
RODENTIA	<i>Canis lupus</i> (išskyrus Graikijos populiacijas į šiaurę nuo 39 lygiagretės, Estijos populiacijas, Ispanijos populiacijas į šiaurę nuo Duero, Bulgarijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Slovakijos populiacijas ir Suomijos populiacijas šiaurės elnių valdymo teritorijose, kaip apibrėžta 1990 m. rugsėjo 14 d. Suomijos akto Nr. 848/90 dėl šiaurės elnių 2 dalyje)
Gliridae	Ursidae
Visos rūšys, išskyrus <i>Glis glis</i> ir <i>Eleomys quercinus</i>	<i>Ursus arctos</i>
Sciuridae	Mustelidae
<i>Marmota marmota latirostris</i>	<i>Lutra lutra</i>
<i>Pteromys volans (Sciuropterus ruscicus)</i>	<i>Mustela eversmanni</i>
<i>Spermophilus citellus (Citellus citellus)</i>	<i>Mustela lutreola</i>
<i>Spermophilus suslicus (Citellus suslicus)</i>	<i>Vormela peregusina</i>
<i>Sciurus anomalus</i>	Felidae
Castoridae	<i>Felis silvestris</i>
<i>Castor fiber</i> (išskyrus Estijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Suomijos ir Švedijos populiacijas)	<i>Lynx lynx</i> (išskyrus Estijos populiaciją)
Cricetidae	<i>Lynx pardinus</i>
<i>Cricetus cricetus</i> (išskyrus Vengrijos populiacijas)	
<i>Mesocricetus newtoni</i>	

▼ **M4**

Phocidae	<i>Dalmatolacerta oxycephala</i>
<i>Monachus monachus</i>	<i>Dinarolacerta mosorensis</i>
<i>Phoca hispida saimensis</i>	<i>Gallotia atlantica</i>
ARTIODACTYLA	<i>Gallotia galloti</i>
Cervidae	<i>Gallotia galloti insulanagae</i>
<i>Cervus elaphus corsicanus</i>	<i>Gallotia simonyi</i>
Bovidae	<i>Gallotia stehlini</i>
<i>Bison bonasus</i>	<i>Lacerta agilis</i>
<i>Capra aegagrus</i> (laukinės populiacijos)	<i>Lacerta bedriagae</i>
<i>Capra pyrenaica pyrenaica</i>	<i>Lacerta bonnali (Lacerta monticola)</i>
<i>Ovis gmelini musimon (Ovis ammon musimon)</i> (laukinės Korsikos ir Sardinijos populiacijos)	<i>Lacerta monticola</i>
<i>Ovis orientalis ophion (Ovis gmelini ophion)</i>	<i>Lacerta danfordi</i>
<i>Rupicapra pyrenaica ornata (Rupicapra rupicapra ornata)</i>	<i>Lacerta dugesi</i>
<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	<i>Lacerta graeca</i>
<i>Rupicapra rupicapra tatica</i>	<i>Lacerta horvathi</i>
CETACEA	<i>Lacerta schreiberi</i>
Visos rūšys	<i>Lacerta trilineata</i>
ROPLIAI	<i>Lacerta viridis</i>
TESTUDINATA	<i>Lacerta vivipara pannonica</i>
Testudinidae	<i>Ophisops elegans</i>
<i>Testudo graeca</i>	<i>Podarcis erhardii</i>
<i>Testudo hermanni</i>	<i>Podarcis filfolensis</i>
<i>Testudo marginata</i>	<i>Podarcis hispanica atrata</i>
Cheloniidae	<i>Podarcis lilfordi</i>
<i>Caretta caretta</i>	<i>Podarcis melisellensis</i>
<i>Chelonia mydas</i>	<i>Podarcis milensis</i>
<i>Lepidochelys kempii</i>	<i>Podarcis muralis</i>
<i>Eretmochelys imbricata</i>	<i>Podarcis peloponnesiaca</i>
Derموchelyidae	<i>Podarcis pityusensis</i>
<i>Derموchelys coriacea</i>	<i>Podarcis sicula</i>
Emydidae	<i>Podarcis taurica</i>
<i>Emys orbicularis</i>	<i>Podarcis tiliguerta</i>
<i>Mauremys caspica</i>	<i>Podarcis wagleriana</i>
<i>Mauremys leprosa</i>	Scincidae
SAURIA	<i>Ablepharus kitaibelii</i>
Lacertidae	<i>Chalcides bedriagai</i>
<i>Algyroides fitzingeri</i>	<i>Chalcides ocellatus</i>
<i>Algyroides marchi</i>	<i>Chalcides sexlineatus</i>
<i>Algyroides moreoticus</i>	<i>Chalcides simonyi (Chalcides occidentalis)</i>
<i>Algyroides nigropunctatus</i>	<i>Chalcides viridianus</i>
	<i>Ophiomorus punctatissimus</i>
	Gekkonidae
	<i>Cyrtopodion kotschy</i>
	<i>Phyllodactylus europaeus</i>

▼ **M4**

	<i>Tarentola angustimentalis</i>	<i>Euproctus asper</i>
	<i>Tarentola boettgeri</i>	<i>Euproctus montanus</i>
	<i>Tarentola delalandii</i>	<i>Euproctus platycephalus</i>
	<i>Tarentola gomerensis</i>	<i>Mertensiella luschani (Salamandra luschani)</i>
Agamidae		<i>Salamandra atra</i>
	<i>Stellio stellio</i>	<i>Salamandra aurorae</i>
Chamaeleontidae		<i>Salamandra lanzai</i>
	<i>Chamaeleo chamaeleon</i>	<i>Salamandrina terdigitata</i>
Anguidae		<i>Triturus carnifex (Triturus cristatus carnifex)</i>
	<i>Ophisaurus apodus</i>	<i>Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)</i>
OPHIDIA		<i>Triturus italicus</i>
Colubridae		<i>Triturus karelinii (Triturus cristatus karelinii)</i>
	<i>Coluber caspius</i>	<i>Triturus marmoratus</i>
	<i>Coluber cypriensis</i>	<i>Triturus montandoni</i>
	<i>Coluber hippocrepis</i>	<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>
	<i>Coluber jugularis</i>	Proteidae
	<i>Coluber laurenti</i>	<i>Proteus anguinus</i>
	<i>Coluber najadum</i>	Plethodontidae
	<i>Coluber nummifer</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) ambrosii</i>
	<i>Coluber viridiflavus</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) flavus</i>
	<i>Coronella austriaca</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) genei</i>
	<i>Eirenis modesta</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) imperialis</i>
	<i>Elaphe longissima</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) strinatii (Hydromantes (Speleomantes) italicus)</i>
	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) supramontis</i>
	<i>Elaphe situla</i>	ANURA
	<i>Natrix natrix cetti</i>	Discoglossidae
	<i>Natrix natrix corsa</i>	<i>Alytes cisternasii</i>
	<i>Natrix natrix cypriaca</i>	<i>Alytes muletensis</i>
	<i>Natrix tessellata</i>	<i>Alytes obstetricans</i>
	<i>Telescopus falax</i>	<i>Bombina bombina</i>
Viperidae		<i>Bombina variegata</i>
	<i>Vipera ammodytes</i>	<i>Discoglossus galganoi (įskaitant Discoglossus „jeanneae“)</i>
	<i>Macrovipera schweizeri (Vipera lebetina schweizeri)</i>	<i>Discoglossus montalentii</i>
	<i>Vipera seoanni (išskyrus Ispanijos populiacijas)</i>	<i>Discoglossus pictus</i>
	<i>Vipera ursinii</i>	<i>Discoglossus sardus</i>
	<i>Vipera xanthina</i>	Ranidae
Boidae		<i>Rana arvalis</i>
	<i>Eryx jaculus</i>	<i>Rana dalmatina</i>
VARLIAGYVIAI		<i>Rana graeca</i>
CAUDATA		<i>Rana iberica</i>
Salamandridae		<i>Rana italica</i>
	<i>Chioglossa lusitanica</i>	<i>Rana latastei</i>

▼ **M4**

Rana lessonae
 Pelobatidae
Pelobates cultripes
Pelobates fuscus
Pelobates syriacus

Bufonidae
Bufo calamita
Bufo viridis

Hylidae
Hyla arborea
Hyla meridionalis
Hyla sarda

ŽUVYS

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae
Acipenser naccarii
Acipenser sturio

ARTROPODAI

CRUSTACEA

Isopoda
Armadillidium ghardalamensis

INSECTA

Coleoptera
Bolbelasmus unicornis
Buprestis splendens
Carabus hampei
Carabus hungaricus
Carabus olympiae
Carabus variolosus
Carabus zawadzskii
Cerambyx cerdo
Cucujus cinnaberinus
Dorcadion fulvum cervae
Duvalius gebhardti
Duvalius hungaricus
Dytiscus latissimus
Graphoderus bilineatus
Leptodirus hochenwarti
Pilemia tigrina
Osmoderma eremita
Phryganophilus ruficollis
Probaticus subrugosus

SALMONIFORMES

Coregonidae
Coregonus oxyrhynchus (anadrominės populiacijos tam tikruose Šiaurės jūros sektoriuose, išskyrus Suomijos populiacijas)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae
Anaecypris hispanica
Phoxinus phoxinus

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae
Valencia hispanica

PERCIFORMES

Percidae
Gymnocephalus baloni
Romanichthys valsanicola
Zingel asper

BESTUBURIAI

Propomacrus cypriacus
Pseudogaurotina excellens
Pseudoseriscius cameroni
Pytho kolwensis
Rosalia alpina

Lepidoptera

Apatura metis
Arytrura musculus
Catopta thrips
Chondrosoma fiduciarium
Coenonympha hero
Coenonympha oedippus
Colias myrmidone
Cucullia mixta
Dioszeghyana schmidtii
Erannis ankeraria
Erebia calcaria
Erebia christi
Erebia sudetica
Eriogaster catax
Fabriciana elisa
Glyphipterix loricatella
Gortyna borelii lunata
Hypodryas maturna
Hyles hippophaes

▼ **M4**

	<i>Leptidea morsei</i>	<i>Isophya stysi</i>
	<i>Lignyopectera fumidaria</i>	<i>Myrmecophilus baronii</i>
	<i>Lopinga achine</i>	<i>Odontopodisma rubripes</i>
	<i>Lycaena dispar</i>	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>
	<i>Lycaena helle</i>	<i>Pholidoptera transsylvanica</i>
	<i>Maculinea arion</i>	<i>Saga pedo</i>
	<i>Maculinea nausithous</i>	<i>Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius</i>
	<i>Maculinea teleius</i>	ARACHNIDA
	<i>Melanargia arge</i>	Araneae
	<i>Nymphalis vaualbum</i>	<i>Macrothele calpeiana</i>
	<i>Papilio alexanor</i>	MOLIUSKAI
	<i>Papilio hospiton</i>	GASTROPODA
	<i>Parnassius apollo</i>	<i>Anisus vorticulus</i>
	<i>Parnassius mnemosyne</i>	<i>Caseolus calculus</i>
	<i>Phyllometra culminaria</i>	<i>Caseolus commixta</i>
	<i>Plebicula golgus</i>	<i>Caseolus sphaerula</i>
	<i>Polymixis rufocincta isolata</i>	<i>Chilostoma banaticum</i>
	<i>Polyommatus eroides</i>	<i>Discula leacockiana</i>
	<i>Proserpinus proserpina</i>	<i>Discula tabellata</i>
	<i>Proterebia afra dalmata</i>	<i>Discula testudinalis</i>
	<i>Pseudophilotes bavicus</i>	<i>Discula turricula</i>
	<i>Xylomoia strix</i>	<i>Discus defloratus</i>
	<i>Zerynthia polyxena</i>	<i>Discus guerinianus</i>
Mantodea		<i>Elona quimperiana</i>
	<i>Apteromantis aptera</i>	<i>Geomalacus maculosus</i>
Odonata		<i>Geomitra moniziana</i>
	<i>Aeshna viridis</i>	<i>Gibbula nivosa</i>
	<i>Cordulegaster heros</i>	<i>Hygromia kovacsi</i>
	<i>Cordulegaster trinacriae</i>	<i>Idiomela (Helix) subplicata</i>
	<i>Gomphus graslinii</i>	<i>Lampedusa imitatrix</i>
	<i>Leucorrhinia albifrons</i>	<i>Lampedusa melitensis</i>
	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	<i>Leiostyla abbreviata</i>
	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	<i>Leiostyla cassida</i>
	<i>Lindenia tetraphylla</i>	<i>Leiostyla corneocostata</i>
	<i>Macromia splendens</i>	<i>Leiostyla gibba</i>
	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	<i>Leiostyla lamellosa</i>
	<i>Oxygastra curtisii</i>	<i>Paladilhia hungarica</i>
	<i>Stylurus flavipes</i>	<i>Patella ferruginea</i>
	<i>Sympecma braueri</i>	<i>Sadleriana pannonica</i>
Orthoptera		<i>Theodoxus prevostianus</i>
	<i>Baetica ustulata</i>	<i>Theodoxus transversalis</i>
	<i>Brachytrupes megacephalus</i>	BIVALVIA
	<i>Isophya costata</i>	Anisomyaria
	<i>Isophya harzi</i>	<i>Lithophaga lithophaga</i>

▼ **M4**

<i>Pinna nobilis</i>	Dreissenidae
Unionoida	<i>Congerius kusceri</i>
<i>Margaritifera auricularia</i>	ECHINODERMATA
<i>Unio crassus</i>	Echinoidea
	<i>Centrostephanus longispinus</i>

b) **AUGALAI**

Į IV priedo b dalį įtrauktos visos į II priedo b dalį įrašytos augalų rūšys (*), įskaitant toliau nurodytas rūšis:

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium hemionitis L.**ANGIOSPERMAE**

AGAVACEAE

Dracaena draco (L.) L.

AMARYLLIDACEAE

Narcissus longispathus Pugsley*Narcissus triandrus* L.

BERBERIDACEAE

Berberis maderensis Lowe

CAMPANULACEAE

Campanula morettiana Reichenb.*Physoplexis comosa* (L.) Schur.

CARYOPHYLLACEAE

Moehringia fontqueri Pau

COMPOSITAE

Argyranthemum pinnatifidum (L.f.)
Lowe subsp. *succulentum* (Lowe) C. J.
Humphries*Helichrysum sibthorpii* Rouy*Picris willkommii* (Schultz Bip.) Nyman*Santolina elegans* Boiss. ex DC.*Senecio caespitosus* Brot.*Senecio lagascanus* DC. subsp. *lusitanicus*
(P. Cout.) Pinto da Silva*Wagenitzia lancifolia* (Sieber ex
Sprengel) Dostal

CRUCIFERAE

Murbeckiella sousae Rothm.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia nevadensis Boiss. & Reuter

GESNERIACEAE

Jankaea heldreichii (Boiss.) Boiss.*Ramonda serbica* Pancic

IRIDACEAE

Crocus etruscus Parl.*Iris boissieri* Henriq.*Iris marisca* Ricci & Colasante

LABIATAE

Rosmarinus tomentosus Huber-Morath &
Maire*Teucrium charidemi* Sandwith*Thymus capitellatus* Hoffmanns. & Link*Thymus villosus* L. subsp. *villosus* L.

LILIACEAE

Androcymbium europaeum (Lange) K. Richter*Bellevalia hackelli* Freyn*Colchicum corsicum* Baker*Colchicum cousturieri* Greuter*Fritillaria conica* Rix*Fritillaria drenovskii* Degen & Stoy.*Fritillaria gussichiae* (Degen & Doerfler) Rix*Fritillaria obliqua* Ker-Gawl.*Fritillaria rhodocanakis* Orph. ex Baker*Ornithogalum reverchonii* Degen & Herv.-
Bass.*Scilla beirana* Samp.*Scilla odorata* Link

ORCHIDACEAE

Ophrys argolica Fleischm.*Orchis scopulorum* Simsmerh.*Spiranthes aestivalis* (Poiret) L. C. M. Richard

PRIMULACEAE

Androsace cylindrica DC.

(*) Išskyrus samanas, nurodytas II priedo b dalyje.

▼ M4

<i>Primula glaucescens</i> Moretti	SCROPHULARIACEAE
<i>Primula spectabilis</i> Tratt.	<i>Antirrhinum lopesianum</i> Rothm.
RANUNCULACEAE	<i>Lindernia procumbens</i> (Krocker) Philcox
<i>Aquilegia alpina</i> L.	SOLANACEAE
SAPOTACEAE	<i>Mandragora officinarum</i> L.
<i>Sideroxylon marmulano</i> Banks ex Lowe	THYMELAEACEAE
SAXIFRAGACEAE	<i>Thymelaea broterana</i> P. Cout.
<i>Saxifraga cintrana</i> Kuzinsky ex Willk.	UMBELLIFERAE
<i>Saxifraga portosanctana</i> Boiss.	<i>Bunium brevifolium</i> Lowe
<i>Saxifraga presolanensis</i> Engl.	VIOLACEAE
<i>Saxifraga valdensis</i> DC.	<i>Viola athis</i> W. Becker
<i>Saxifraga vayredana</i> Luizet	<i>Viola cazorlensis</i> Gandoger

▼ M3

V PRIEDAS

**BENDRIJOS SVARBOS GYVŪNŲ IR AUGALŲ RŪŠYS, KURIŲ
ĖMIMUI IŠ GAMTOS IR NAUDOJIMUI GALI BŪTI TAIKOMOS
VALDYMO PRIEMONĖS**

Šiame priede išvardytos rūšys yra nurodytos:

— pagal rūšies arba porūšio vardą, arba

— pagal aukštesnį taksoną arba nurodytą taksono dalį, kuriai priklauso rūšis.

Santrumpa „spp.“ po šeimos arba genties pavadinimo nurodo visas tai šeimai arba genčiai priklausančias rūšis.

a) *GYVŪNAI**STUBURINIAI***ŽINDUOLIAI**

RODENTIA

Castoridae

Castor fiber (Suoijos, Švedijos, Latvijos, Lietuvos, Estijos ir Lenkijos populiacijas)

Cricetidae

Cricetus cricetus (Vengrijos populiacijos)

CARNIVORA

Canidae

Canis aureus

Canis lupus (Ispanijos populiacijos į šiaurę nuo Duero, Graikijos populiacijos į šiaurę nuo 39 lygiagretės, Suomijos populiacijos šiaurės elnių valdymo teritorijose, kaip apibrėžta 1990 m. rugsėjo 14 d. Suomijos akto Nr. 848/90 dėl šiaurės elnių valdymo 2 pastraipoje, Bulgarijos, Latvijos, Lietuvos, Estijos, Lenkijos ir Slovakijos populiacijos)

Mustelidae

Martes martes

Mustela putorius

Felidae

Lynx lynx (Estijos populiacija)

Phocidae

Visos IV priede nepaminėtos rūšys

Viverridae

Genetta genetta

Herpestes ichneumon

DUPLICIDENTATA

Leporidae

Lepus timidus

▼ **M3****ARTIODACTYLA**

Bovidae

*Capra ibex**Capra pyrenaica* (išskyrus *Capra pyrenaica pyrenaica*)*Rupicapra rupicapra* (išskyrus *Rupicapra rupicapra balcanica*, *Rupicapra rupicapra ornata* ir *Rupicapra rupicapra tatraica*)**VARLIAGYVIAI**

ANURA

Ranidae

*Rana esculenta**Rana perezi**Rana ridibunda**Rana temporaria***ŽUVYS**

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

*Lampetra fluviatilis**Lethenteron zanandrai*

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Visos IV priede nepaminėtos rūšys

CLUPEIFORMES

Clupeidae

Alosa spp.

SALMONIFORMES

Salmonidae

*Thymallus thymallus**Coregonus* spp. (išskyrus *Coregonus oxyrhynchus* — anadromines populiacijas tam tikruose Šiaurės jūros sektoriuose)*Hucho hucho**Salmo salar* (tik gėluose vandenyse)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

*Aspius aspius**Barbus* spp.*Pelecus cultratus**Rutilus friesii meidingeri**Rutilus pigus*

▼ **M3**

SILURIFORMES

Siluridae

Silurus aristotelis

PERCIFORMES

Percidae

Gymnocephalus schraetzer

Zingel zingel

BESTUBURIAI

COELENTERATA

CNIDARIA

Corallium rubrum

MOLLUSCA

GASTROPODA — STYLOMMATOPHORA

Helix pomatia

BIVALVIA — UNIONOIDA

Margaritiferidae

Margaritifera margaritifera

Unionidae

Microcondylaea compressa

Unio elongatulus

ANNELIDA

HIRUDINOIDEA — ARHYNCHOBDELLAE

Hirudinidae

Hirudo medicinalis

ARTHROPODA

CRUSTACEA — DECAPODA

Astacidae

Astacus astacus

Austropotamobius pallipes

Austropotamobius torrentium

Scyllaridae

Scyllarides latus

INSECTA — LEPIDOPTERA

Saturniidae

Graellsia isabellae

b) *AUGALAI*

DUMBLIAI

RHODOPHYTA

▼ **M3**

CORALLINACEAE

Lithothamnium coralloides Crouan frat.

Phymatholithon calcareum (Poll.) Adey & McKibbin

LICHENES

CLADONIACEAE

Cladonia L. subgenus *Cladina* (Nyl.) Vain.

BRYOPHYTA

MUSCI

LEUCOBRYACEAE

Leucobryum glaucum (Hedw.) AAngstr.

SPHAGNACEAE

Sphagnum L. spp. (išskyrus *Sphagnum pylaisii* Brid.)

PTERIDOPHYTA

Lycopodium spp.

ANGIOSPERMAE

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis L.

Narcissus bulbocodium L.

Narcissus juncifolius Lagasca

COMPOSITAE

Arnica montana L.

Artemisia eriantha Tem

Artemisia genipi Weber

Doronicum plantagineum L. subsp. *tournefortii* (Rouy) P. Cout.

Leuzea rhaponticoides Graells

CRUCIFERAE

Alyssum pintadasilvae Dudley.

Malcolmia lacera (L.) DC. subsp. *graccilima* (Samp.) Franco

Murbeckiella pinnatifida (Lam.) Rothm. subsp. *herminii* (Rivas-Martinez) Greuter & Burdet

GENTIANACEAE

Gentiana lutea L.

IRIDACEAE

Iris lusitanica Ker-Gawler

LABIATAE

Teucrium salviastrum Schreber subsp. *salviastrum* Schreber

▼ **M3**

LEGUMINOSAE

Anthyllis lusitanica Cullen & Pinto da Silva

Dorycnium pentaphyllum Scop. subsp. *transmontana* Franco

Ulex densus Welw. ex Webb.

LILIACEAE

Lilium rubrum Lmk

Ruscus aculeatus L.

PLUMBAGINACEAE

Armeria sampaio (Bernis) Nieto Feliner

ROSACEAE

Rubus genevieri Boreau subsp. *herminii* (Samp.) P. Cout.

SCROPHULARIACEAE

Anarrhinum longipedicelatum R. Fernandes

Euphrasia mendonçae Samp.

Scrophularia grandiflora DC. subsp. *grandiflora* DC.

Scrophularia berminii Hoffmanns & Link

Scrophularia sublyrata Brot.

▼B*VI PRIEDAS***DRAUDŽIAMŲ GAUDYMO, ŽUDYMO METODAI IR PRIEMONĖS BEI
TRANSPORTO PRIEMONĖS****a) Neatrankinės priemonės****ŽINDUOLIAI**

- Akli ar sužaloti gyvūnai, naudojami kaip gyvas jaukas
- Magnetofonai
- Elektriniai ir elektroniniai prietaisai, kurie gali užmušti ar apsvaiginti
- Dirbtinės šviesos šaltiniai
- Veidrodžiai ir kitokie akinantys prietaisai
- Prietaisai taikiniams apšviesti
- Taikikliai šaudyti naktį, kuriuos sudaro elektroninio vaizdo didintuvai arba vaizdo konverteriai
- Sprogmenys
- Tinklai, kurie yra neatrankiniai pagal jų principą arba naudojimo sąlygas
- Spąstai, kurie yra neatrankiniai pagal jų principą arba naudojimo sąlygas
- Arbaletai
- Nuodai ir užnuodytas ar anestezuojantis jaukas
- Dujos arba dūmai, naudojami gyvūnui išvaryti

▼C1

- Pusiau automatiniai ir automatiniai ginklai su dėtuve, kurioje telpa daugiau nei du šoviniai.

▼B**ŽUVYS**

- Nuodai
- Sprogmenys

b) Transporto priemonės

- Lėktuvai
- Motorinės transporto priemonės